

Ársreikningur 2024

A-deild LSR

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins

Engjateigi 11

105 Reykjavík

550197-3409

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra.....	2-10
Áritun óháðs endurskoðanda.....	11-13
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.....	14
Efnahagsreikningur.....	15
Sjóðstreymi.....	16
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu.....	17
Skýringar.....	18-42
Kennitölur - Fimm ára yfirlit.....	43-44
Viðauki I - Deildaskipt yfirlit LSR.....	45-48

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Starfsemi sjóðsins

A-deild LSR starfar samkvæmt lögum nr. 1/1997 um LSR, lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktum sem settar hafa verið um starfsemi sjóðsins og öðrum reglum sem um lífeyrissjóði gilda. Helstu reglur og stefnur sem stjórn hefur samþykkt má sjá í kafla um stjórnarhætti.

Hlutverk sjóðsins er:

- Að greiða sjóðfélögum lífeyri.
- Að tryggja sjóðfélaga fyrir tekjumissi í kjölfar örorku og stuðla að fjárhagslegu öryggi maka og barna við andlát sjóðfélaga.
- Að taka við iðgjöldum og varðveita upplýsingar um réttindi sjóðfélaga.
- Að ávaxta fjármuni sjóðsins með sem bestum hætti með hliðsjón af fjárfestingarstefnu að teknu tilliti til áhættu.

Eignir og ávöxtun

Hrein eign til greiðslu lífeyris nam 1.302.404 m.kr. í árslok 2024 samanborið við 1.140.113 m.kr. árið áður. Eignir hækkuðu því um 162.291 m.kr. milli ára sem skýrist af fjárfestingartekjum að fjárhæð 139.922 ma.kr. og hreinu innflæði í sjóðinn sem nam 22.369 m.kr. á árinu 2024.

Nafnávöxtun ársins 2024 var 12,2%, sem samsvarar 7,0% raunávöxtun. Hrein raunávöxtun, þ.e. raunávöxtun þegar skrifstofu- og stjórnunarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjárfestingartekjum, var 6,9%. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára er 3,0%, síðustu 10 ára 4,4% og frá stofnun deildarinnar árið 1997 hefur meðaltal hreinnar raunávöxtunar verið 3,6%.

Iðgjaldagreiðslur og fjöldi sjóðfélaga

Á árinu 2024 námu lögbundin iðgjöld 48.761 m.kr. samanborið við 46.184 m.kr. árið áður. Virkir sjóðfélagar á árinu, þ.e. sjóðfélagar sem greiða iðgjöld til sjóðsins að meðaltali í hverjum mánuði, voru 13.542 í aldurstengdri ávinnslu og 17.492 í jafnri ávinnslu. Árið 2023 voru 11.928 virkir sjóðfélagar í aldurstengdri ávinnslu en 18.438 í jafnri ávinnslu. Í árslok 2024 átti 82.641 sjóðfélagi réttindi í A deild.

Lífeyrisgreiðslur og fjöldi lífeyrisþega

Á árinu 2024 námu greiðslur til lífeyrisþega 25.944 m.kr. samanborið við 20.887 m.kr. árið áður. Meðalfjöldi lífeyrisþega var 14.054 á árinu 2024 samanborið við 12.569 á árinu 2023.

Fjárfestingartekjur og skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Hreinar fjárfestingartekjur námu 139.922 m.kr. á árinu 2024 samanborið við 93.561 m.kr. árið áður. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður nam 1.342 m.kr. á árinu 2024 samanborið við 1.163 m.kr. árið áður. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í hlutfalli af meðalstöðu eigna var 0,11% á árinu 2024 sem er sama hlutfall og árið áður. Stöðugildi hjá LSR voru 61,1 á árinu 2024 og hlutdeild A-deildar var 40,6 stöðugildi. Hlutdeild A-deildar í launakostnaði LSR nam 625 m.kr. af heildarfjárhæð launa og 153 m.kr. af launatengdum gjöldum. Sjá nánari umfjöllun í skýringu 6.

Fjárfestingar og sjóðfélagalán

Á árinu 2024 keypti sjóðurinn verðbréf fyrir 57.796 m.kr. umfram seld verðbréf. Hlutfallslega mest var fjárfest í erlendum hlutabréfum eða fyrir 21.996 m.kr. Hlutfall gengisbundinna eigna var 48,5% í lok árs.

Lán veitt til sjóðfélaga námu alls 14.221 m.kr. á árinu 2024 samanborið við 15.254 m.kr. árið áður. Uppgreiðslur námu 6.093 m.kr. á árinu 2024 og voru nettó útlán því 8.128 m.kr. Fjöldi nýrra útlána var 693 á árinu 2024. Í lok ársins voru eftirstöðvar sjóðfélagalána 108.002 m.kr. og fjöldi sjóðfélaga á bak við þau lán var 4.585.

Sjóðurinn var með veð í 9 fasteignum í Grindavík vegna sjóðfélagalána. Í febrúar 2024 náðust samningar 12 lífeyrissjóða, þ.á.m. LSR, við íslenska ríkið sem tryggði viðkomandi sjóðfélögum A-deildar mögulega aðkomu að úrræði stjórnvalda í gegnum fasteignafélagið Þórkötlu. Allir lántakendur sjóðsins í Grindavík sem höfðu kost á að nýta sér úrræðið hafa nú gert það.

Tryggingafræðileg úttekt

Tryggingafræðileg staða A-deildar er reiknuð miðað við spá um hækkandi lífaldur í framtíðinni. Spáin er reiknuð út frá sértækum líkum fyrir sjóðfélaga A- og B-deildar LSR sem byggðar eru á reynslu árána 2018-2022. Undanfarna áratugi hefur meðalævi Íslendinga lengst þó nokkuð og gera forsendur ráð fyrir að sú þróun muni halda áfram.

Tryggingafræðileg staða A-deildar var jákvæð um 1,2% í árslok 2024 en var neikvæð um 1,5% árið áður. Tryggingafræðileg staða sjóðsins batnar þannig umtalsvert milli ára sem skýrist fyrst og fremst af góðri ávöxtun sjóðsins á árinu 2024. Nánar er fjallað um tryggingafræðilega stöðu í skýringu 14.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Staða lífeyrisaukasjóðs

Lífeyrisaukasjóður hefur það hlutverk að fjármagna muninn milli jafnrar og aldurstengdrar réttindaávinnslu.

Staða lífeyrisaukasjóðs í árslok 2024 var neikvæð um 9,6% eða sem nemur 14.863 m.kr. Staða lífeyrisaukasjóðsins dugar því ekki til að jafna muninn á milli aldurstengdrar og jafnrar ávinnslu til framtíðar. A-deild hefur til varðveislu varúðarsjóð sem ríkissjóður lagði fram á árinu 2017 og er ætlað að standa að baki lífeyrisaukasjóði ef eignir hans duga ekki til að standa undir réttindum sjóðfélaga. Uppreiknuð staða varúðarsjóðs í árslok 2024 var 16.014 m.kr.

Ef varúðarsjóður dugar ekki til að styðja við lífeyrisaukasjóð þannig að komist verði hjá skerðingu á greiðslum úr honum skulu launagreiðendur og heildarsamtök opinberra starfsmanna taka upp viðræður um hvernig við því verði brugðist.

Í skýringu 15.3 er tryggingafræðileg staða A-deildar sýnd með breyttri framsetningu. Markmiðið með þessari framsetningu er að draga fram áfallna stöðu án áhrifa af eignum lífeyrisaukasjóðs, því hlutverk hans er gagnvart framtíðarstöðunni. Í skýringunni kemur eign lífeyrisaukasjóðs fram sem eign á móti framtíðarskuldbindingu. Með breyttri framsetningu verður áfallin staða A-deildar 2,8% miðað við lok árs 2024 í stað þess að vera 15,1% miðað við hefðbundna framsetningu. Á móti þá batnar framtíðarstaða sjóðsins, en hún fer úr -19,7% í -1,5% miðað við árslok 2024. Það er álit stjórnar að þessi framsetning gefi gleggri mynd af áfallinni og framtíðarstöðu A-deildar. Nánar er fjallað um tryggingafræðilega stöðu lífeyrisaukasjóðs í skýringu 15.

Stjórnarhættir

LSR leggur áherslu á góða stjórnarhætti. LSR tileinkar sér ábyrgja starfshætti með vönduð vinnubrögð, fagmennsku og frumkvæði að leiðarljósi. Sjóðurinn leggur áherslu á fyrirmyndarþjónustu og öfluga upplýsingatækni. Þannig verður LSR traustur lífeyrissjóður og sjóðfélögum örugg samfylgd.

Stjórn sjóðsins er skipuð átta einstaklingum. Fjármála- og efnahagsráðherra skipar fjóra stjórnarmenn, stjórn BSRB skipar tvo, stjórn BHM einn og stjórn KÍ einn. Stjórnin ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins í samræmi við lög um lífeyrissjóði, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins.

Stjórnin skal fjalla um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi hans. Meðal verkefna stjórnar er að setja áhættustefnu, ákveða hvernig innri endurskoðun skuli háttáð og móta innra eftirlit. Jafnframt skal stjórnin móta fjárfestingarstefnu lífeyrissjóðsins, setja reglur um upplýsingagjöf framkvæmdastjóra til stjórnar um rekstur, iðgjöld, réttindaávinnslu og ráðstöfun eigna sjóðsins. Einnig skal stjórnin setja verklagsreglur um verðbréfavíðskipti sjóðsins, stjórnar og starfsmanna.

Stjórn sjóðsins hefur samþykkt stjórnarháttayfirlýsingu og er henni ætlað að styðja við góða og ábyrgja stjórnarhætti. Með góðum stjórnarháttum í starfsemi LSR er lagður grunnur að traustum samskiptum stjórnenda og starfsmanna sjóðsins við sjóðfélaga, launagreiðendur og ábyrgðaraðila sjóðsins. Með góðum stjórnarháttum er stuðlað að gagnsæi í starfsemi sjóðsins. Við mótun stjórnarháttanna hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins litið til og haft til hliðsjónar almenn viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja.

Stjórn sjóðsins hefur jafnframt sett sér starfsreglur. Í starfsreglunum er fjallað um starfsemi, skipan og verksvið stjórnar og framkvæmdastjóra. Í starfsreglunum er m.a. litið til samþykktar sjóðsins og laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrissjóðsins og starfsemi lífeyrissjóða. Sérstaklega er litið til þeirra ákvæða er lúta að stjórnarháttum lífeyrissjóða og hæfi stjórnarmanna. Stjórnarháttayfirlýsingin og starfsreglur stjórnar eru aðgengilegar á vef sjóðsins ásamt fleiri reglum sem sjóðurinn hefur sett sér.

Stjórn sjóðsins ræður framkvæmdastjóra, ákveður laun hans og setur honum erindisbréf. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins og fer í störfum sínum eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórn hefur gefið. Ráðstafanir sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt heimild frá stjórn.

Endurskoðunarnefnd, starfsnefnd og starfskjaranefnd eru undirnefndir stjórnar. Stjórn sjóðsins skipar þrjá einstaklinga í endurskoðunarnefnd, tvo úr stjórn sjóðsins og utanaðkomandi aðila sem formann. Nefndin er skipuð til eins árs í senn. Hún starfar í samræmi við IX. kafla laga um ársreikninga nr. 3/2006. Nefndin hefur eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, tilhögun innra eftirlits og aðferðum við áhættumat í því skyni að auka trúverðugleika í starfsemi sjóðsins. Stjórn sjóðsins skipar einnig starfsnefnd sbr. 7. gr. samþykktar LSR. Starfsnefnd er skipuð sjö mönnum. Tveir eru tilnefndir af fulltrúum fjármálaráðherra í stjórn LSR, einn tilnefndur af fulltrúum BSRB í stjórn LSR, einn tilnefndur af fulltrúa BHM, einn af fulltrúa KÍ og einn af stjórn Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga. Framkvæmdastjóri sjóðsins eða starfsmaður tilnefndur af framkvæmdastjóra á einnig sæti í nefndinni. Starfsnefnd fjallar um álitamál sem upp koma varðandi viðmiðunarlaun fyrir lífeyri. Starfsnefnd skal að jafnaði skipuð á fyrsta fundi stjórnar í upphafi nýs skipunartíma stjórnar. Stjórnin skipar einnig tveggja manna starfskjaranefnd. Hlutverk nefndarinnar er m.a. að leggja fram tillögu um laun stjórnar, yfirfara starfskjarastefnu og gera breytingatillögu ef þarf.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Stjórnarhættir - framhald

Hér fyrir neðan og á næstu síðu er að finna yfirlit yfir löggjöf, stjórnvaldsreglur, leiðbeinandi tilmæli FME ásamt reglum og stefnum sem LSR hefur sett sér. Listinn er til upplýsinga og er ekki tæmandi. Yfirlit yfir lög, reglugerðir og aðrar reglur opinberra aðila sem gilda um starfsemi lífeyrissjóða er m.a. að finna á vef FME.

Lög frá Alþingi:

- Lög nr. 1/1997 um LSR.
- Lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Reglugerðir:

- Reglugerð nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.
- Reglugerð nr. 698/1998 um ráðstöfun iðgjalds til lífeyrissparnaðar og viðbótartryggingarverndar.
- Reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörsluaðila séreignarsparnaðar, með síðari breytingum.
- Reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða.

Reglur og leiðbeinandi tilmæli FME:

- Reglur nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyrissjóða.
- Reglur nr. 180/2013 um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða.
- Reglur nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða.
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 3/2010 um hæfi lykilstarfsmanna.
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 6/2014 um útvistun hjá eftirlitsskyldum aðilum.
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 1/2019 vegna áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila.

Stefnur sem LSR hefur sett sér:

- Áhættustefna.
- Áhættustýringarstefna.
- Fjárfestingarstefnur.
- Eigendastefna.
- Starfskjarastefna.
- Sjálfbærnistefna.
- Upplýsingaöryggisstefna.
- Útvistunarstefna.
- Gæðastefna.
- Jafnlaunastefna og jafnréttisáætlun.
- Persónuverndarstefna.
- Skjala - og upplýsingastefna.
- Mannauðsstefna.
- Þjónustustefna.
- Fræðslustefna.
- Stefna gegn einelti og áreitni.
- Stefna um vinnuvernd.
- Stefna LSR og reglur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.
- Stjórnarháttayfirlýsing.
- Starfslokastefna.
- Samgöngustefna.
- Vefstefna.
- Umhverfisáætlun.

Stjórnarhættir - framhald

Helstu reglur í starfsemi LSR:

- Samþykktir sjóðsins.
- Reglur um hlutverk við ávöxtun eigna sjóðsins.
- Reglur um lán Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins.
- Reglur um upplýsingagjöf til stjórnar um rekstur.
- Siða- og samskiptareglur.
- Starfsreglur endurskoðunarnefndar.
- Starfsreglur stjórnar.
- Stjórnarháttayfirlýsing.
- Verklagsreglur um verðbréfavíðskipti lífeyrissjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna.
- Verklagsreglur um hæfi lykilstarfsmanna.
- Reglur um framkvæmd eigendastefnu.
- Reglur um símenntun.
- Reglur vernd uppljóstrara.
- Reglur um útvistun.

Áhættustýring og innra eftirlit

Áhættustýring sjóðsins byggir á framangreindri reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða. Markmið áhættustýringar er að auka öryggi í starfsemi sjóðsins með því að greina, fylgjast með og takmarka áhættu í rekstri hans. Áhættan nær bæði til atvika sem lúta að eignum og skuldbindingum sjóðsins sem og rekstrarlegum þáttum. Nánari umfjöllun um helstu áhættuþætti sem hafa verið skilgreindir í starfsemi sjóðsins, áhættustýringu og áhættustefnu má sjá í skýringu 18.

Áhættustefnan er eitt af lykilverkfærum stjórnar við að uppfylla skyldur sínar gagnvart sjóðnum. Henni er beitt samhliða fjárfestingarstefnu sjóðsins og stuðlar hún að því að lífeyrissjóðurinn nái settum markmiðum með ásættanlegri áhættu í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum.

Eitt af verkefnum stjórnar er að móta innra eftirlit fyrir starfsemi sjóðsins og skjalfesta eftirlitsferla. Allir helstu ferlar hafa verið skjalfestir og hlutverk skilgreind. Lögð er áhersla á að greina helstu áhættuþætti og er til staðar virkt eftirlit til að draga úr áhættu í starfsemi sjóðsins.

Ófjárhagslegar upplýsingar

LSR telst eining tengd almannahagsmunum skv. lögum um ársreikninga nr. 3/2006. Meginhlutverk lífeyrissjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Um lífeyrissjóðinn, uppbyggingu og hlutverk gilda sérstök lög, lög nr. 1/1997, en auk framangreindra sérlaga um lífeyrissjóðinn gilda almenn lög um lífeyrissjóði nr. 129/1997. Fremst í skýrslunni undir starfsemi sjóðsins er að finna nánari lýsingu á viðskiptalíkani sjóðsins, þ.e. starfsemi hans, grundvelli og hlutverki.

Sjálfbærnistefna

LSR tileinkar sér ábyrga starfshætti, með vönduð vinnubrögð, fagmennsku og frumkvæði að leiðarljósi. Áherslur okkar í sjálfbærni eru sniðnar að þeim gildum sem sjóðurinn leitast eftir að fylgja en með því sköpum við virði fyrir sjóðfélaga okkar og samfélag.

Sjálfbærnistefna LSR lýsir megináherslum sjóðsins varðandi sjálfbærni og hvernig sjóðurinn innleiðir þær áherslur í starfsemi sinni. Hvernig við uppfylfum þarfir núverandi kynslóða án þess að skerða þarfir komandi kynslóða og um leið stuðla að jafnvægi milli hagvaxtar, umhverfis, félagslegrar velferðar og ábyrgra stjórnarháttanna. LSR er langtímafjárfestir sem hefur það að markmiði að ná sem bestri ávöxtun á eignum sjóðsins. LSR leitast einnig við að vera ábyrgur fjárfestir sem stuðlar að góðum stjórnarháttum á fjármálamarkaði og sýnir það í verki með því að huga að gæðum samfélagsins, stöðugleika og fjölbreytni við fjárfestingaákvörðanir sínar.

Tekið er tillit til sjálfbærrar þróunar og að starfsemi LSR endurspegli og sé í samræmi við þær kröfur sem gerðar eru. Að mati LSR hafa umhverfislegir þættir, félagslegir þættir og stjórnarhættir (UFS) áhrif á rekstur og samkeppnishæfni fyrirtækja. LSR leitast við að þau félög sem fjárfest er í leggi ríka áherslu á sjálfbærni og vinni ötullega að sjálfbærnimálum sem og stuðli að sjálfbærri nýtingu auðlinda sem samræmist langtímahagsmunum sjóðsins, sjóðfélaga og samfélagsins í heild. Tekið er mið af lögum og reglum er varðar sjálfbærni ásamt því að fara eftir viðurkenndum alþjóðlegum stöðlum og mælikvörðum er varðar upplýsingagjöf til að stuðla að áreiðanleika og gagnsæi.

Sjálfbærnistefna LSR tekur bæði til innri starfsemi sjóðsins og sjálfbærni í fjárfestingum. Í stefnunni er greint frá verkferlum og aðferðafræði sjóðsins varðandi ábyrgar fjárfestingar og skilgreind þau grunnviðmið sem sjóðurinn leggur til grundvallar við mat og ákvörðun á fjárfestingum. Stefnumni er ekki ætlað að vera tæmandi og styðst hún við aðrar stefnur, reglur og leiðbeiningar sjóðsins.

Tvöföld mikilvægisgreining

Liður í upplýsingagjöf sem varðar sjálfbæra starfsemi sjóðsins er að framkvæma tvöfalda mikilvægisgreiningu (e. DMA¹) en með því ákvarðar LSR þá þætti sem falla undir sjálfbærni sem teljast til áhrifamikilvægis og fjárhagslegs mikilvægis. Unnið var út frá tvöföldu efnisviðmiðunum sem skilgreind eru í ESRS 1 og leiðbeiningum EFRAG². Metin voru áhrif á umhverfislega þætti, félagslega þætti og stjórnarhætti og um leið hugað að því hvernig slíkir UFS-þættir geta haft áhrif á áhættu og tækifæri. Niðurstöður tvöföldu mikilvægisgreiningarinnar sýndu fram á hvaða sjálfbærniþættir leggja grunninn að sjálfbærni-upplýsingagjöf LSR og hvaða þátta innan áhrifa, áhættu og tækifæra ber að taka tillit til. LSR heldur áfram að ýta undir jákvæðar breytingar á sviði loftslagsmála (E1), leggja áherslu á félagslega þætti líkt og mannauð (S1), samfélag (S3) og neytendur og viðskiptavinir sjóðsins (S4) ásamt því að stuðla að góðum stjórnarháttum (G1).

UFS-þættir í innri starfsemi sjóðsins

Sjóðurinn tekur með margvíslegum hætti á UFS-þáttum í innri starfsemi sinni með það að markmiði að vera til fyrirmyndar með hliðsjón af alþjóðlegum og viðurkenndum viðmiðum. Hér er samantekt yfir helstu aðgerðir og vinnulag sjóðsins til að stuðla að því.

Umhverfislegir þættir

LSR leitast við að leggja sitt af mörkum til að draga úr vistspori sínu með markvissum aðgerðum. Sjóðurinn vill vera til fyrirmyndar þegar kemur að umhverfismálum í rekstri og hafa þannig áhrif á nærumhverfið sitt og samfélagið í heild. Sjóðurinn rekur eina skrifstofu í Reykjavík og er starfsemin með þeim hætti að bein umhverfisáhrif af rekstri sjóðsins eru óveruleg. Þrátt fyrir að reksturinn sem slíkur sé ekki líklegur til að hafa skaðleg áhrif á umhverfið telur LSR mikilvægt að umhverfissjónarmiða sé gætt í hvívetna í rekstri sjóðsins. Þannig eru umhverfissjónarmið höfð að leiðarljósi t.d. við rekstur mótuneytis og flokkun sorps frá starfseminni. LSR nýtir prentskýl til að minnka pappírnotkun, sem hefur dregist saman undanfarin ár. Við innkaup aðfanga er litið til þess að kaupa umhverfisvottaðar vörur. LSR hefur unnið markvisst að því undanfarin ár að efla rafræna þjónustu við sjóðfélaga, m.a. eru allar umsóknir sjóðsins aðgengilegar á rafrænu formi. Einnig geta sjóðfélagar undirritað öll fylgigögn lána með rafrænum hætti, en framangreindar aðgerðir hafa jákvæð áhrif á umhverfið, þar sem þær draga úr pappírnotkun og spara sjóðfélögum sporin.

Samgöngustefna og fjarvinnustefna LSR miða að því að minnka kolefnisspor starfsfólks LSR með aukinni nýtingu vistvænna ferðamáta og minni kolefnislosunar vegna ferða til og frá vinnustaðar. Einnig er haldið umhverfisbókhalda yfir vatnsnotkun, rafmagnsnotkun, pappírnotkun og meðhöndlun úrgangs. Framundan er áframhaldandi vinna við innleiðingu sjálfbærnistefnu sjóðsins, sem felst m.a. í að setja sjóðnum mælanleg umhverfismarkmið og birta árangur sjóðsins í þeim efnum.

Helstu umhverfisáhrif LSR eru í gegnum fjárfestingar sjóðsins. Á árinu var framkvæmt loftslagsáhættumat þar sem skilgreindar voru helstu raunlægu- og umbreytingaráhættur sjóðsins. Í sjálfbærnistefnu er tekið fram hvernig líta skuli til sjálfbærniáhættu við mat, ákvörðun og eftirfylgni fjárfestinga. Loftslagsáhætta er mikilvægur undirþáttur sjálfbærniáhættu og er mat á loftslagsáhættu hluti af eigin áhættumati stjórnar árið 2025. Loftslagsáhættu er skipt í tvo meginflokk, annars vegar í raunlæga áhættu (e. physical risk), sem stafar beint af loftslagsbreytingunum sjálfum, og hins vegar umbreytingaráhættu (e. transition risk), sem kemur til vegna aðgerða til að stemma stigu við þeim. LSR hefur greint helstu áhættuþætti hvors áhættuflokks fyrir sig.

Raunlæg loftslagsáhætta er kortlögð með greiningu á því hvernig mismunandi atvinnugreinar og landsvæði verða fyrir áhrifum loftslagsbreytinga. Fyrirtæki og eignir eru metin út frá næmni gagnvart veðuröfugum, hækkun sjávarborðs, þurrkum, hitabylgjum og öðrum loftslagstengdum áhættuþáttum.

Umbreytingaráhætta er metin með greiningu á þeim lykilaáhættuþáttum sem geta haft veruleg áhrif á starfsemi, efnahag og verðmæti eigna í tengslum við umbreytingu í átt að lágkolefnishagkerfi. Helstu áhættuþættir fela meðal annars í sér breytingar á regluverki og lagalegri áhættu, sem getur leitt til aukinnar reglubyrði og lagalegra álitaefna sem geta mögulega haft fjárhagsleg áhrif á fyrirtæki.

Tæknibreytingar hafa á undanförunum árum leitt til stórtækra breytinga í atvinnulífinu, þar sem framfarir í gervigreind, sjálfvirknivæðingu og stafrænar lausnir hafa haft víðtæk áhrif á rekstrarumhverfi fyrirtækja. Fyrirtæki sem ekki aðlagast hratt að breytilegum markaðsaðstæðum og nýrri tækni standa frammi fyrir aukinni áhættu. Þetta getur leitt til að fyrirtæki standi eftir með svokallaðar strandaðar eignir (stranded assets), þar sem eignir missa notagildi sitt eða verða óarðbærar vegna tækniframfara, breytinga í neytendahegðun eða þróunar í stefnumótun stjórnvalda. Eignasafn LSR var kortlagt út frá landsvæðum og atvinnugreinum til að meta helstu sjálfbærniáhættur ásamt því að framkvæmd var greining á fjármagnaðri losun LSR vegna fjárfestinga og útlána sjóðsins. Markmið greininganna er að bera kennsl á mögulegt fjárhagslegt tap vegna áhrifa loftslagsbreytinga á eignir og skuldbindingar sjóðsins og knýja fram stefnumótandi aðgerðir til að tryggja langtímahagsmuni LSR.

¹ DMA (Double Materiality Assessment)

² ESRS 1 (The European Sustainability Reporting Standard) / EFRAG (The European Financial Reporting Advisory Group)

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

LSR, rétt eins og flestir lífeyrissjóðir er á frumstigi í því ferli að meta sjálfbærniáhættu og greina helstu áskoranir og tækifæri. Með auknum kröfum frá löggjöf Evrópusambandsins og Seðlabanka Íslands má þó vænta þess að þróunin verði hröð á næstu árum. LSR er einn þrettán íslenskra lífeyrissjóða sem skrifuðu undir viljayfirlýsingu um að þeir hygðust fjárfesta samanlagt fyrir 4,5 ma. bandaríkjadala í verkefnum sem tengjast hreinni orku og öðrum umhverfisvænum lausnum fram til ársins 2030. Skrifað var undir viljayfirlýsinguna gagnvart alþjóðlegu samtökunum Climate Investment Coalition (CIC) á loftslagsráðstefnu Sameinuðu þjóðanna í Glasgow í Skotlandi árið 2021. Með þessu staðfesti LSR vilja til að auka við grænar fjárfestingar sínar og styðja þannig við markmið um að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda á heimsvísu. Með þátttöku sinni leggur LSR sitt á vogarskálarnar til að markmiðum Parísarsáttmálans verði náð.

Félagslegir þættir

LSR leggur áherslu á jafnrétti í starfsemi sinni og setur heilbriggt og öruggt starfsumhverfi í forgang. Lögð er áhersla á að starfsfólki líði vel í starfi, bæði hvað varðar starfsumhverfi og starfsanda, auk þess að samhugur, samstarf og gagnkvæm virðing ríki milli starfsfólks. Mannréttindi eru grundvallarréttindi og er áhersla lögð á það hjá LSR að allt starfsfólk sé metið að verðleikum og njóti jafnra tækifæra. Sjóðurinn hefur sett sér stefnu gegn einelti, áreitni og ofbeldi en slík hegðun, hvort sem er líkamleg, orðbundin eða táknað, verður undir engum kringumstæðum umborin. Lögð er áhersla á fyrirbyggjandi aðgerðir og er starfsfólk sem telur sig hafa vitneskju um ofangreinda þætti hvatt til að tilkynna það til viðeigandi aðila. Í stefnunni er tilgreint hvernig starfsfólk skuli bera sig að við slíka tilkynningu og hvaða viðbragðsáætlun fer í gang ef tilkynning berst.

Mannauðsstefnu sjóðsins er m.a. ætlað að vera hvatning jafnt fyrir starfsfólk og stjórnendur til þess að skapa faglegt, krefjandi, skemmtilegt og fjölskylduvænt vinnuumhverfi. LSR leitast við að laða að hæfasta starfsfólkið sem völ er á hverju sinni og gefa því tækifæri til að nýta kunnáttu sína og frumkvæði. Í mannauðsstefnunni er m.a. fjallað um ráðningar og starfslýsingar auk vinnutíma, aðbúnaðar og vinnuumhverfis. Þar er einnig fjallað um endurmenntun, fræðslu og þjálfun, sem allt eru mikilvægir þættir í að efla og hvetja starfsfólk, auk heilsueflingar og vinnuverndar. Framkvæmdar eru tvær starfsánægjukannanir árlega. Annars vegar stofnun ársins og hins vegar könnun Gallup um helgun starfsmanna (Q12). Niðurstöður beggja kannana hafa verið góðar undanfarin ár.

Fræðslustefna hefur verið innleidd hjá sjóðnum ásamt reglum um símenntun með það að markmiði að gera símenntun og starfsþróun hærra undir höfði. Fræðsluáætlun er útbúin árlega sem tekur bæði mið af fræðsluþörfunum starfsfólks og skyldubundinni fræðslu s.s. um aðgerðir gegn peningabætti, persónuvernd o.fl. auk kynninga á helstu stefnum og reglum sjóðsins.

Sjóðurinn vinnur samkvæmt eigin jafnlaunastefnu en sjóðurinn skuldbindur sig til að greiða sömu laun og kjör fyrir jafnverðmæt störf óháð kyni. Þau viðmið sem lögð eru til grundvallar launaákvörðunum skulu ekki fela í sér kynjamismun. Sjóðurinn framkvæmir launagreiningu a.m.k. einu sinni á ári þar sem með það að markmiði að kanna hvort til staðar sé munur á launum eftir kyni. Bregðast skal við óútskýrðum launamun ef hann kemur fram í launagreiningu með viðeigandi hætti. Sjóðurinn hefur hlotið jafnlaunavottun sem vottar að starfsemi sjóðsins og jafnlaunakerfi hans sé í samræmi við kröfur jafnlaunastaðalsins ÍST 85:2012. Við vottunarferlið var gerð sérstök launagreining til að kanna hvort óútskýrður munur sé á launum kynjanna og reyndist LSR vera vel innan skilgreindra vikmarka sem eru +/- 2,5%. Auk jafnlaunastefnu hefur sjóðurinn sett sér jafnréttisáætlun og starfar í samræmi við lög um jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008. Í jafnréttisáætluninni er kveðið á um að hvers kyns mismunur er óheimil. Jafnréttisáætluninni er ætlað að tryggja jafnrétti starfsfólks, m.a. með því að tryggja að starfsfólk njóti sömu kjara fyrir jafnverðmæt störf eins og fjallað var um hér að framan, stuðla að því að endurmenntun standi öllu starfsfólki til boða óháð kyni, þjóðernis eða annarra ómálefnilægra þátta, tryggja að jafnvægis sé gætt milli starfs og einkalífs og gæta jafnræðis við ráðningar starfsfólks. Í jafnréttisáætluninni er tiltekið með nánari hætti hvaða aðgerðir eru framkvæmdar innan sjóðsins til að tryggja að markmið hennar nái fram að ganga og er árangur af framkvæmdaáætlun jafnréttisáætlunar metinn árlega.

Árlega er framkvæmt áhættumat vegna starfsfólks. Í matinu eru teknir fyrir þættir sem lúta m.a. að starfsmannaveltu, staðgenglaáhættu og mistökum. Allir áhættuþættir eru innan áhættuvilja stjórnar.

Til að tryggja öruggt vinnuumhverfi hefur sjóðurinn framkvæmt áhættumat á aðbúnaði og hollustuháttum og sett sér stefnu um vinnuvernd. Stefnur sjóðsins eru kynntar starfsfólki með reglubundnum hætti, en haldnir eru mánaðarlegir starfsmannafundir að jafnaði til að starfsfólk sé upplýst með sem bestum hætti um málefni sjóðsins hverju sinni.

Innan fjárfestinga sjóðsins er sérstaklega tekið tillit til félagslegra þátta og leitast LSR við að fjárfestingar sjóðsins hafi jákvæð áhrif á umhverfismál og félagslega þætti og styðji á sama tíma við þau heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna sem sjóðurinn hefur valið sér. Mannréttindi er einn af þeim þáttum sem litið er til í fjárfestingum sjóðsins en sjóðurinn hefur m.a. ákveðið að styðja sérstaklega við heimsmarkmið um jafnrétti kynjanna og með því að líta til félagslegra þátta við fjárfestingar. Þar er meðal annars skoðað hvernig fyrirtæki koma fram við starfsfólk sitt, birgja, viðskiptavinum og samfélagið sem það starfar í. Hvað varðar markmiðin um sjálfbæra orku og nýsköpun og uppbyggingu vega fjárfestingar í félögum og sjóðum sem stuðla að orkuskiptum yfir í endurnýjanlega orkugjafa þungt sem og aukin fjárfesting í skuldabréfum sem gefin er út undir grænum eða félagslegum fjármögnunarramma.

Stjórnarhættir

LSR hefur sett sér siða- og samskiptareglur sem m.a. varða það hvernig sjóðurinn spornar við spillingar- og mútumálum. Markmið reglnanna er að stuðla að góðum starfsháttum og samskiptum, og koma í veg fyrir hvers kyns hagsmunaárekstra og óæskilega viðskiptahætti. Í reglunum kemur fram að stjórn og starfsfólk skulu vinna gegn mútum, kúgun, fjársvikum og annarri spillingu. Meginreglan er sú skv. reglunum að starfsfólk og stjórnarmenn skulu ekki þiggja gjafir eða boð af þjónustuaðilum eða viðskiptavinum lífeyrissjóðsins. Stjórnarmenn og framkvæmdastjóri LSR skulu ekki taka sæti í stjórnnum fyrirtækja í umboði sjóðsins eða sitja í stjórnnum fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í. Það sama á við um starfsfólk sjóðsins nema samþykki framkvæmdastjóra liggja fyrir, enda sé um sérstök tilvik að ræða. Í reglunum kemur jafnframt fram að starfsfólk sem verður vart við brot á reglunum getur tilkynnt það til framkvæmdastjóra sjóðsins, stjórnarformanns eða formanns endurskoðunarnefndar. Auk þess hefur LSR sett reglur um vernd upplýstrara en markmiðið með þeim reglum er að stuðla að því að upplýst verði um lögbrot og aðra ámælisverða háttsemi hjá LSR sé hún til staðar. Jafnframt er með reglunum tryggð vernd fyrir þann aðila sem upplýsir eða tilkynnir um slíka háttsemi.

LSR skal ekki hafa með höndum aðra starfsemi en þá sem nauðsynleg er til að taka við og ávaxta iðgjöld og greiða lífeyri. Stjórn LSR hefur sett sér starfsreglur sem hún starfar eftir og er þeim ætlað að styðja við góða stjórnarhætti í starfsemi sjóðsins. Stjórnarmenn skulu haga störfum sínum í einu og öllu með hagsmuni sjóðsins að leiðarljósi og er í starfsreglunum kveðið á um að stjórnarmenn megi ekki gera ráðstafanir sem eru til þess að afla ákveðnum sjóðfélögum, fyrirtækjum eða öðrum ótilhlýðilegra hagsmuna umfram aðra aðila eða á kostnað sjóðsins. Í reglunum er fjallað sérstaklega um hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra til að taka þátt í meðferð mála og skyldu til að tilkynna fyrirfram ef fyrir eru aðstæður í máli sem valdið gætu vanhæfi eða gætu gefið tilefni til efasemda um hæfi.

Sjóðurinn hefur einnig sett sér reglur sem gilda um viðskipti stjórnarmanna og starfsfólks með fjármálagerninga. Reglurnar kveða jafnframt á um að þeim starfsmönnum og stjórnarmönnum sem búa yfir eða hafa aðgang að innherjaupplýsingum sé óheimilt að nýta sér upplýsingarnar á nokkurn hátt eða láta þriðja aðila upplýsingarnar í té. Í reglunum er lögð sérstök skylda á framangreinda aðila að tilkynna um verðbréfavíðskipti sín og þar er einnig hnykk á hæfisreglum.

Auk framangreindra reglna hafa verið settar fleiri reglur sem eiga að sporna gegn spillingar- og mútumálum, sbr. reglur sjóðsins um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka auk þess sem innleiddir hafa verið ferlar og aðferðir í starfsemi sjóðsins til að meta hvort viðskiptamenn séu á listum yfir þvingunaraðgerðir.

LSR getur haft áhrif gegn spillingar- og mútumálum með fjárfestingum sínum. Sem fjárfestir gerir LSR kröfur til þess að félög sem sjóðurinn fjárfestir í starfi í samræmi við lög og reglur, viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja og sýni af sér góða stjórnarhætti. LSR hefur sett sér eigendastefnu, þar sem tilgreint er með nánari hætti hvaða kröfur LSR gerir sem eigandi í þeim félögum og fjármálagerningum sem hann fjárfestir í.

Við nýfjárfestingu á sér ávallt stað áreiðanleikakönnunarferli út frá UFS-þáttum. Þannig er félögum og rekstrarfélögum sjóða sendur spurningalisti sem tengist umhverfislegum og félagslegum þáttum ásamt stjórnarháttum. Jafnframt er stuðst við UFS-skýrslur frá þriðja aðila og sjálfbæriskýrslur útgefnar af þeim félögum sem verið er að skoða. Saman mynda þessi gögn grunn að því UFS-áreiðanleikamati sem framkvæmt er í áreiðanleikakönnunarferlinu við nýfjárfestingar. Hvað varðar innlendar fjárfestingar í skráðum fjármálagerningum lætur LSR meta fjölmörg félög og útgefendur skuldabréfa í eignasafni sjóðsins sem skráð eru í Kauphöllinni á Íslandi með hliðsjón af áhættu tengdri sjálfbærni. Með reglulegri UFS-skýrslugjöf Reitunar er fylgst með árangri einstakra félaga í safninu, m.a. umhverfisbókhalda þeirra og til hvaða aðgerða félög hafa gripið til á sviði UFS-mála.

Jafnframt á sér stað áreiðanleikakönnunarferli þegar um fjárfestingar í gegnum þriðja aðila er að ræða en LSR leggur áherslu á að innlendir og erlendir samstarfsaðilar hafi sett sér virka sjálfbærnistefnu og geti sýnt með greinargóðum hætti hvort og hvernig sé unnið eftir þeirri stefnu við mat og eftirfylgni fjárfestinga. Einnig er notast við erlendar gagnaveitur á borð við Morningstar til að fylgjast með UFS-mati í erlendu verðbréfasafni sjóðsins. LSR leggur einnig áherslu á að tekið sé tillit til framangreindra þátta og UFS-áhættu í rekstri óskráðra fyrirtækja og sjóða.

LSR hvetur einnig þau fyrirtæki sem sjóðurinn fjárfestir í til að sýna gagnsæi þegar kemur að UFS-málefnum og skýra frá því í ársskýrslu eða sjálfbæriskýrslu og hvernig þau fylgi almennt viðurkenndum stöðlum og alþjóðlegum viðmiðum á þessu sviði. Framangreint á jafnframt við um rekstrarfélög fyrir hönd þeirra sjóða sem þau starfrækja, verðbréfa- og fjárfestingarsjóði sem og útgefendur annarra fjármálagerninga.

Litið er til langtímaáhættu sem getur falist í umhverfisáhættu, félagslegrar áhættu og áhættu tengdri stjórnarháttum. Árið 2023 tók Reglugerð Evrópuþingsins og -ráðsins (ESB) 2019/2088 („SFDR-reglugerðin“ eða „SFDR“) gildi. SFDR-reglugerðinni er ætlað að tryggja samræmdar upplýsingar um hvernig aðilar á fjármálamarkaði meta áhættu tengda sjálfbærni og hvernig taka eigi tillit til helstu neikvæðra áhrifa sjálfbærniþátta við fjárfestingarákvarðanir. LSR gaf út yfirlýsingu á árinu í samræmi við framangreinda löggjöf en lesa má nánar um SFDR-reglugerðina á vefsvæði sjóðsins.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Stjórnarhættir - framhald

LSR hefur um árabíl verið aðili að reglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (UN PRI) og þarf sjóðurinn að gera ítarlega grein fyrir fjárfestingarákvörðunum sínum og eftirfylgni þeirra á hverju ári og hvernig þær samræmast þeim meginreglum sem samtökin hafa sett fram. LSR er meðal stofnaðila að IcelandSIF, en tilgangur þeirra samtaka er að efla þekkingu fjárfesta á aðferðarfræði sjálfbærra og ábyrgra fjárfestinga og auka umræðu um þær. LSR er einnig aðili að Festu – miðstöð um sjálfbærni. Festa starfar með það markmið að auka þekkingu á sjálfbærni fyrirtækja, stofnana og annarra auk þess að hvetja til samstarfs og aðgerða á því sviði.

LSR leggur áherslu á að vera virkur eigandi og mæta til hluthafafunda og taka þátt í afgreiðslu þeirra mála sem þar koma til afgreiðslu. Í samræmi við eigendastefnu LSR birtir sjóðurinn yfirlit um beitingu atkvæðisréttar á hluthafafundum skráðra hlutafélaga á vefsvæði sínu í kjölfar hvers fundar. Upplýsingar eru birtar um hvernig atkvæði hafa verið greidd um hvern einstakan dagskrárlíð þeirra hluthafafunda sem mætt er til.

Einnig leggur LSR mikla áherslu að upplýsa hagaðila og aðra um stöðu sjálfbærnimála sjóðsins, áherslur og árangur. Mikilvægur þáttur í að fylgja eftir sjálfbærnistefnu sjóðsins er að greina upplýsingar er varða UFS-þætti fyrir einstakar fjárfestingar og eignasafnið í heild sinni, skoða árangur og birta niðurstöður opinberlega. LSR hefur fjárfest í fjölmörgum sjóðum og öðrum fjármálagerningum með grænar eða samfélagslegar áherslur, bæði innlendum og erlendum. Í lok árs 2024 námu græn og félagsleg skuldabréf í eignasafni sjóðsins 32,6 milljörðum kr. Það eru skuldabréf sem gefin hafa verið út undir grænum fjármögnunarramma félaga og sveitarfélaga eða í þeim tilgangi að fjármagna félagsleg og græn verkefni. Sjóðurinn hefur einnig fjárfest í verðbréfa- og fjárfestingasjóðum sem miða að því að hafa jákvæð samfélagsleg áhrif (e. impact investment) eða sjóðum sem útiloka ákveðnar vörur og þjónustu í þeim tilgangi að stuðla að aukinni sjálfbærni (e. exclusion list). Á vefsvæði sjóðsins má sjá umfjöllun um UFS-einkunnir innlendra og erlendra eigna sjóðsins og SFDR einkunn erlendra sjóða. LSR leggur áherslu á að eignasafni sjóðsins sé vel dreift á fjölbreytta eignaflokka, sem takmarkar áhættu í samræmi við fjárfestingarstefnur. Ávöxtunarmöguleikar og fýsileiki fjárfestingarkosta eru ávallt metnir til móts við áhættu þeirra auk þess sem lagt er mat á umhverfisþætti, félagslega þætti og stjórnarhætti hvers fjárfestingarkosts.

Framtíðarhorfur og atburðir eftir lok reikningsárs

Á komandi árum mun lífeyrissjóðurinn hafa áfram að höfuðmarkmiði að ávaxta eignir, innan ramma laga og fjárfestingarstefnu sjóðsins, í þeim tilgangi að standa undir lífeyrisskuldbindingum og hámarka réttindi sjóðfélaga. Lífeyrisgreiðslur voru 53% af iðgjöldum sem greidd voru til sjóðsins á árinu 2024. Hreint innflæði í sjóðinn er því mikið, sem styður við áframhaldandi uppbyggingu hans.

Áfallin staða sjóðsins, með eignir lífeyrisaukasjóðs í framtíðarstöðu, var 2,8% í lok árs 2024 og heildarstaða sjóðsins var 1,2%. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er jákvæð og er sjóðurinn samkvæmt því mati vel fær um að standa við skuldbindingar sínar gagnvart sjóðfélögum í framtíðinni.

Viðræðunefnd fjármála- og efnahagsráðherra og ráðgjafar lífeyrissjóða hafa saman mótað tillögur um uppgjör HFF-bréfa sem greiða mun fyrir slitum ÍL-sjóðs, áður Íbúðalánasjóðs. Tillagan var kynnt opinberlega í mars 2025. Það er jákvætt að lausn á uppgjöri á bréfum ÍL-sjóðs sé í sjónmáli og þeirri óvissu sem verið hefur uppi undanfarin rúm 2 ár varðandi uppgjör bréfanna verði þar með eytt. Þær tillögur sem liggja fyrir að uppgjöri bréfanna eru heilt yfir jákvæðar fyrir sjóðinn.

Eignasafn LSR er vel dreift á eignaflokka, atvinnugreinar og landsvæði líkt og fjárfestingarstefna sjóðsins segir til um, sem minnkar sveiflur og dregur úr áhrifum óvæntra atburða á heildarstöðu sjóðsins.

Engir atburðir hafa átt sér stað eftir lok uppgjörstímabilsins sem þarfnast leiðréttingar eða skýringar í ársreikningnum.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra

Samkvæmt okkar bestu vitund er það álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar komi fram í ársreikningnum, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga nr. 3/2006 og reglur nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða.

Jafnframt er það álit stjórnar og framkvæmdarstjóra að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar og framkvæmdarstjóra geymi glögg yfirlit um þróun og árangur í rekstri sjóðsins, stöðu hennar og lýsi helstu áhættuþáttum og óvissu sem sjóðurinn býr við.

Stjórn og framkvæmdastjóri sjóðsins staðfesta ársreikninginn með rafrænni undirritun sinni.

Reykjavík 9. apríl 2025

Í stjórn LSR

Magnús Þór Jónsson, formaður stjórnar

Jökull Heiðdal Úlfsson, varaformaður stjórnar

Árni Stefán Jónsson

Guðrún Ögmundsdóttir

Ólafur Hvanndal Ólafsson

Ragnhildur Jónsdóttir

Sonja Ýr Þorbergsdóttir

Unnur Berglind Friðriksdóttir

Framkvæmdastjóri

Harpa Jónsdóttir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga í Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning A-deildar Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins („sjóðurinn“) fyrir árið 2024. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning 31. desember 2024, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign sjóðsins á árinu 2024, efnahag hans 31. desember 2024 og breytingu á handbæru fé á árinu 2024, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Álit okkar á ársreikningnum er í samræmi við innihald endurskoðunarskýrslu sem við höfum afhent endurskoðunarnefnd sjóðsins í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópusambandsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) en nánar er gerð grein fyrir ábyrgð okkar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda*. Við uppfyllum ákvæði siðareglna endurskoðenda á Íslandi og teljumst því óháð sjóðnum. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu við endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins árið 2024. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Eftirfarandi atriði teljum við vera lykilatriði í endurskoðun okkar:

Skráning á lykilatriði í endurskoðuninni

Hvernig var brugðist við lykilatriði í endurskoðun

Mat á þriðja þreps fjáreignum

Sjá umfjöllun um mikilvægar reikningsskilaaðferðir í skýringu 2.8 bls. 20 og skýringu 17.2 á bls. 36.

Við höfum skilgreint mat á öðru og þriðja þreps fjáreignum sem lykilatriði við endurskoðun okkar vegna ársins 2024.

Með öðru og þriðja þreps fjáreignum er átt við eignir sem metnar eru til gangvirðis með verðmatsaðferð sem byggir á forsendum sem ekki teljast auðrekjanlegar.

Sem hluti af endurskoðun okkar fórum við yfir aðferðafræði sjóðsins við mat á öðrum og þriðja þreps fjáreignum og samkvæmni þess við lög og reglur.

Við yfirforum ferli sjóðsins við greiningu og mat á forsendum sem notaðar eru í verðmötum ásamt því að skoða verðmatslíkön sem stuðst er við.

Við tókum úrtak fjáreigna til skoðunar, þar sem sérstök áhersla var lögð á stærstu og áhættumestu eignirnar.

Við þessa skoðun var verðmats sérfræðingur notaður til aðstoðar.

Skráning á lykilatriði í endurskoðuninni

Hvernig var brugðist við lykilatriði í endurskoðun

Mat og nákvæmni á tryggingafræðilegri stöðu

Sjá umfjöllun um tryggingafræðilega stöðu sjóðsins á yfirliti um tryggingafræðilega stöðu í skýringu 14 á bls. 32.

Við höfum skilgreint mat og framsetningu á tryggingafræðilegri stöðu sem lykilatriði við endurskoðun okkar á árinu 2024. Tryggingafræðileg staða er mynduð af útreiknaðri lífeyrisskuldbindingu og eignum til að mæta lífeyrisskuldbindingunni. Við útreikning á lífeyrisskuldbindingu sjóðsins þarf forsendur en þær forsendur eru að hluta til staðlaðar. Tryggingafræðileg staða er reiknuð út af tryggingastærðfræðingi sem ráðinn er af stjórn sjóðsins.

Heildareignir námu 1.921.543,7 m.kr. og heildarskuldbinding nam 1.898.431,7 m.kr. í lok ársins 2024. Eignir umfram skuldbindingar voru jákvæðar um 23.112,0 m.kr í árslok 2024 samanborið við neikvæða stöðu upp á 25.468,4 m.kr. í árslok 2023.

Til að bregðast við þessu lykilatriði í endurskoðuninni framkvæmdum við eftirfarandi aðgerðir:

Mátum óháði og hæfni tryggingastærðfræðings sjóðsins sem ráðinn var af stjórn.

Við lögðum mat á forsendur við útreikninginn og framkvæmdum greiningaraðgerðir. Við máttum ferlið við gagnaöflun tryggingastærðfræðingsins gagnvart sjóðnum ásamt því að meta ferlið og aðferðafræðina við útreikning tryggingafræðilegrar stöðu sjóðsins.

Við völdum úrtak sjóðfélaga og röktum þau stök í skuldbindinguna til að staðfesta tilvist.

Framkvæmdum greiningaraðgerðir og samanburðargreiningu á forsendum og á skuldbindingunni.

Fórum yfir endurmat eigna með verðmatssérfræðingi.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem sjóðurinn birtir, jafnt með ársreikningi sem öðrum upplýsingum. Álit okkar nær ekki til annarra upplýsinga sem sjóðurinn gefur út en tilgreint er hér að ofan. Aðrar upplýsingar eru t.a.m. ófjárhagslegar upplýsingar, fjárfestingastefna, stjórnarháttaryfirlýsing og skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra (ekki umfram það sem álit okkar segir til um hér að neðan). Staðfestum við því ekki þær upplýsingar sem þar er að finna. Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirlestri á efni og innihaldi og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem að lágmarki ber að veita samkvæmt lögum um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir innra eftirliti við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins er stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi sjóðsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gert grein fyrir því í ársreikningnum með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema ákveðið hafi verið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða engir aðrir raunhæfir kostir fyrir hendi en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er nokkuð hátt stig vissu, en það tryggir ekki að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið til vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, stakar eða samanlagðar.

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beitum við faglegu mati (e. professional judgment) og viðhöfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi er einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins:

- Greina og meta hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggja og framkvæma endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflun endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals og misvísandi framsetningu ársreikningsins, að einhverju sé viljandi sleppt eða að innra eftirlit sé ekki virt.
- Afla skilnings á innra eftirliti, ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins, heldur í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir.
- Meta hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Meta hvort forsendan um rekstrarhæfi eigi við, hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi ber okkur að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar. Atburðir eða aðstæður eftir dagsetningu áritunar geta þannig valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Meta hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum og leggja mat á framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins með tilliti til glöggrar myndar, skýringum þar á meðal.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar auk verulegra atriða sem upp komu í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á.

Við höfum afhent stjórn endurskoðunarskýrslu þar sem gerð er grein fyrir þessum atriðum og er hún í samræmi við áritun þessa.

Við höfum ekki veitt sjóðnum þjónustu sem telst óheimilt að veita samhliða endurskoðun í samræmi við lög um endurskoðendur. Við höfum einnig afhent endurskoðunarnefnd staðfestingu á að við uppfyllum ákvæði siðareglna er varðar óhæði. Við höfum jafnframt komið á framfæri upplýsingum um tengsl eða aðra þætti sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og hvaða varúðarráðstafanir við höfum stuðst við til að tryggja óhæði okkar, ef við á.

Af þeim atriðum sem við upplýstum framkvæmdastjóra og endurskoðunarnefnd um lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það lyklatríði endurskoðunarinnar. Við gerum grein fyrir þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur heimila ekki slíka upplýsingagjöf. Í undantekningartilfellum kunnum við að greina ekki frá slíkum atriðum ef við metum það svo að neikvæðar afleiðingar af slíkri upplýsingagjöf vegi þyngra en hagsmunir almennings af upplýsingunum.

Við vorum kjörnir endurskoðendur á árinu 2023. Endurskoðun ársins 2024 er því annað samfellda reikningsárið okkar sem endurskoðendur sjóðsins.

Fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.

Reykjavík, 9. apríl 2025

Davíð Arnar Einarsson
löggiltur endurskoðandi

Sturla J. Jónsson
löggiltur endurskoðandi

Ársreikningur A-deildar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins fyrir árið 2024 er rafrænt undirritaður af endurskoðanda.

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris

Iðgjöld	Skýr.	2024	2023
Iðgjöld sjóðfélaga		12.788,8	11.934,5
Iðgjöld launagreiðenda		36.856,7	34.370,5
Réttindaflutningar og endurgreiðslur		(884,9)	(120,7)
		<u>48.760,6</u>	<u>46.184,2</u>
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði		445,1	443,8
Greiðslur vegna ábyrgðarhóps		788,9	356,3
		<u>49.994,6</u>	<u>46.984,3</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	3.1	25.943,5	20.886,7
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	3.2	339,7	295,7
		<u>26.283,2</u>	<u>21.182,4</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	4.1	102.191,1	59.503,5
Hreinar tekjur af skuldabréfum	4.2	37.507,3	34.075,4
Vaxtatekjur og gengismunur af handbæru fé		1.196,5	619,9
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		21,6	2,3
Fjárfestingargjöld	5	(994,8)	(640,4)
		<u>139.921,8</u>	<u>93.560,8</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	6	1.341,9	1.162,9
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		162.291,2	118.199,9
Hrein eign frá fyrra ári		<u>1.140.113,2</u>	<u>1.021.913,3</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í lok árs		<u>1.302.404,4</u>	<u>1.140.113,2</u>

Efnahagsreikningur

Eignir	Skýr.	2024	2023
Fjárfestingar	9,16		
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	7	799.008,0	665.644,9
Skuldabréf	8	472.568,5	453.256,0
		<u>1.271.576,4</u>	<u>1.118.900,9</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		5.338,8	4.073,3
Aðrar kröfur	10	6.986,8	270,1
		<u>12.325,6</u>	<u>4.343,4</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	11	421,7	431,0
Handbært fé		19.329,2	18.034,0
		<u>19.750,9</u>	<u>18.465,0</u>
Eignir samtals		<u>1.303.652,9</u>	<u>1.141.709,3</u>
Skuldir			
Áfallin lífeyrisskuldbinding	12	236,1	228,5
Aðrar skuldir	13	1.012,4	1.367,6
		<u>1.248,5</u>	<u>1.596,1</u>
Skuldir samtals		<u>1.248,5</u>	<u>1.596,1</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í lok árs		<u>1.302.404,4</u>	<u>1.140.113,2</u>
Skuldbindingar utan efnahags	16		
Áhættuþættir í starfsemi, áhættustýring og áhættustefna	18		
Kennitölur	19		

Inngreiðslur

	2024	2023
Iðgjöld	48.815,7	46.192,9
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	1.086,5	807,2
Aðrar inngreiðslur	58,3	47,3
	<u>49.960,5</u>	<u>47.047,5</u>

Útgreiðslur

Lífeyrir	26.777,2	21.239,4
Rekstrarkostnaður	1.301,5	1.037,9
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	5,4	30,9
Aðrar útgreiðslur	276,8	68,6
	<u>28.360,9</u>	<u>22.376,7</u>

Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>21.599,5</u>	<u>24.670,7</u>
---	-----------------	-----------------

Fjárfestingarhreyfingar

Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	3.819,2	4.102,9
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(90.399,7)	(79.879,7)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	51.934,2	42.811,0
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	45.572,1	43.681,7
Keypt skuldabréf	(46.509,3)	(45.687,3)
Seld skuldabréf	15.147,6	7.617,3
	<u>(20.435,9)</u>	<u>(27.354,1)</u>

Breyting á handbæru fé	1.163,6	(2.683,4)
Gengismunur af handbæru fé	131,6	(184,9)
Handbært fé í upphafi árs	18.034,0	20.902,3
Handbært fé í lok árs	<u>19.329,2</u>	<u>18.034,0</u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu

Eignir	Skýr.	2024		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris		1.302.404,4	0,0	1.302.404,4
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		9.218,2	0,0	9.218,2
Núvirði framtíðariðgjalda		0,0	609.921,0	609.921,0
Eignir samtals		<u>1.311.622,6</u>	<u>609.921,0</u>	<u>1.921.543,7</u>
Skuldbindingar				
Eftirlaun		1.035.963,6	672.445,1	1.708.408,7
Örorkulífeyrir		65.009,5	53.766,1	118.775,6
Makalífeyrir		23.079,2	13.804,4	36.883,6
Barnalífeyrir		1.291,2	3.170,3	4.461,5
Núvirði framtíðarrekkstrarkostnaðar		13.577,1	16.325,1	29.902,2
Skuldbindingar samtals		<u>1.138.920,7</u>	<u>759.511,0</u>	<u>1.898.431,7</u>
Eignir umfram skuldbindingar	14	<u>172.701,9</u>	<u>(149.589,9)</u>	<u>23.112,0</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		15,2%	(19,7%)	1,2%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		12,5%	(20,7%)	(1,5%)

Eignir	Skýr.	2023		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris		1.140.113,2	0,0	1.140.113,2
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		3.107,0	0,0	3.107,0
Núvirði framtíðariðgjalda		0,0	584.378,6	584.378,6
Eignir samtals		<u>1.143.220,2</u>	<u>584.378,6</u>	<u>1.727.598,9</u>
Skuldbindingar				
Eftirlaun		926.451,4	653.807,8	1.580.259,1
Örorkulífeyrir		58.318,6	51.839,7	110.158,3
Makalífeyrir		18.833,6	12.639,9	31.473,5
Barnalífeyrir		1.223,3	3.150,9	4.374,2
Núvirði framtíðarrekkstrarkostnaðar		11.655,5	15.146,8	26.802,3
Skuldbindingar samtals		<u>1.016.482,3</u>	<u>736.585,0</u>	<u>1.753.067,3</u>
Eignir umfram skuldbindingar	14	<u>126.738,0</u>	<u>(152.206,4)</u>	<u>(25.468,4)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		12,5%	(20,7%)	(1,5%)
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		6,7%	(23,0%)	(5,8%)

1. Almennar upplýsingar um sjóðinn

LSR er starfræktur í þremur deildum og er hver deild með aðskilinn fjárhag. Deildir sjóðsins eru: A-deild, B-deild og Séreign LSR. Deildaskipt yfirlit LSR er að finna í viðauka I.

A-deild LSR tók til starfa árið 1997 og starfar hún á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og laga nr. 1/1997 um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins og með hliðsjón af lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

2. Reikningsskilaaðferðir

2.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglur FME nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða.

2.2 Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í milljónum íslenskra króna sem er bæði starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins.

2.3 Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Stjórnendur hafa gefið sér forsendur um og lagt reikningshaldslegt mat á eftirfarandi liði sem hafa veruleg áhrif á ársreikning lífeyrissjóðsins:

- i) Þrepaskipting gangvirðis, sjá skýringu 17.2.
- ii) Tryggingafræðileg staða, sjá skýringu 14 og 15.

2.4 Iðgjöld og réttindi

Við mat á óinnheimtum iðgjöldum í árslok er m.a. stuðst við upplýsingar um iðgjaldaskil sem hafa átt sér stað eftir lok reikningsársins. Áætluð óinnheimt iðgjöld í árslok eru færð til eignar sem krafa á launagreiðendur.

Iðgjald til sjóðsins er 15,5% af heildarlaunum þar sem sjóðfélagi greiðir 4% iðgjald og launagreiðandi 11,5%. Ávinnsla réttinda er aldurstengd en meirihluti sjóðfélaga á þó rétt á jafnri ávinnslu skv. eldra fyrirkomulagi, að uppfylltum ákveðnum skilyrðum.

Réttur til töku eftirlauna er ekki háður starfslokum heldur er þar almenn heimild til að hefja töku lífeyris milli 60 og 80 ára aldurs. Viðmiðunaraldur eftirlaunatöku er 67 ár bæði í jafnri og aldurstengdri réttindaávinnslu. Þá er heimilt að taka hálfan lífeyri frá 60 ára til 80 ára aldurs.

2.5 Iðgjald til starfsendurhæfingar

Hlutverk VIRK Starfsendurhæfingarsjóðs er að efla starfsgetu einstaklinga með heilsubrest sem stefna að aukinni þátttöku á vinnumarkaði.

A-deild annast innheimtu á iðgjaldi frá launagreiðendum sem er skilað mánaðarlega til VIRK í samræmi við 5. gr. laga nr. 60/2012 um Atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða.

Þá greiðir A-deild jafnframt sérstakt iðgjald til VIRK sem dregið er af iðgjaldatekjum sjóðsins en það nemur sömu upphæð og innheimt er af launagreiðendum í samræmi við 6. gr. framangreindra laga. Fjárhæðin er færð til gjalda undir lífeyri, sjá nánar í skýringu 3.2.

A-deild fær greidda þóknun vegna innheimtu og umsýslu fyrir VIRK. Þóknunin kemur til lækkunar á ýmsum öðrum skrifstofu- og stjórnunarkostnaði, sjá skýringu 6.

Greiðslur til VIRK skiptast þannig:

	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Innheimt iðgjald af launagreiðendum	317,1	283,6
Kostnaður A-deildar vegna starfsendurhæfingar	317,1	283,6
Þóknun vegna innheimtu og umsýslu fyrir VIRK	(7,9)	(7,1)
Samtals greitt til VIRK vegna starfsendurhæfingar	<u>626,2</u>	<u>560,1</u>

2.6 Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádregnum öllum fjárfestingargjöldum.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í yfirliti um breytingu á hreinni eign sem og áfallinn gengismunur á eignir í árslok.

a) Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en þeirra sem greint er frá í skýringu 5 um fjárfestingargjöld.

Undir þennan lið falla arðgreiðslur, söluhagnaður og sölutap sem og breytingar á gangvirði.

Arður er tekjufærður þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félagi liggur fyrir. Í skýringu 4.1 má sjá breytingar á gangvirði 20 stærstu fjárfestinga sjóðsins í félögum og sjóðum.

b) Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en þeirra sem greint er frá í skýringu 5 um fjárfestingargjöld.

Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökugjöld af sjóðfélagalánum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna þeirrar tapsáhættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

c) Fjárfestingargjöld

Hér eru færð fjárfestingargjöld og þóknanir til fjármálafyrirtækja, verðbréfa- og fjárfestingarsjóða vegna umsýslu og stjórnunar á fjárfestingum sjóðsins. Í skýringu 5 er greint frá áætluðum og reiknuðum fjárfestingargjöldum vegna fjárfestinga sjóðsins í innlendum og erlendum verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum.

2.7 Rekstrarkostnaður

Allur skrifstofu- og stjórnunarkostnaður er færður til gjalda þegar hann fellur til. Sjá nánar í skýringu 6.

2.8 Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar samkvæmt skilgreiningu laga um verðbréfaviðskipti nr. 115/2021. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og öðrum fjárfestingum.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi.

a) Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar, aðrir en útlán til sjóðfélaga og skuldabréf sem haldið er til gjalddaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningskilareglur. Útlán til sjóðfélaga og skuldabréf sem sjóðurinn tilgreinir að haldið verði til gjalddaga, eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu og aðferð virkra vaxta.

Gangvirði fjármálagerna sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í árslok en gangvirði annarra fjárfestinga (óskráðra) í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu 17. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um þrepaskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

b) Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

c) Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði verðbréf sem eru á afskrifuðu kostnaðarverði og gangvirði. Undir þennan flokk falla jafnframt sjóðfélagalán. Skuldabréf og sjóðfélagalán eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun í árslok. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok reikningsárs. Í skýringu 8 er gerð nánari grein fyrir skiptingu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

d) Niðurfærsla skuldabréfa og sjóðfélagalána

Við mat á sjóðfélagalánum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á reikningskiladegi í samræmi við settar reikningskilareglur. Varúðarframlög vegna tapsáhættunnar eru færð á niðurfærslureikning sem dreginn er frá stöðu skuldabréfa og sjóðfélagalána í árslok.

2.9 Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningskiladegi eru kröfur metnar með hliðsjón af tapsáhættu. Afskriftin er dregin frá viðkomandi lið í fnahagsreikningi og gjaldfærð á viðkomandi lið í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

2.10 Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

Fasteignir, varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir eru færð á kostnaðarverði að fráðregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði og greinast þannig:

- i) Fasteign 1,5%.
- ii) Innréttingar og skrifstofutæki 10-15%.
- ii) Hugbúnaður 20%.

2.11 Handbært fé

Handbært fé er fært í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnistæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum.

2.12 Umreikningur í íslenskar krónur

Eignir í erlendri mynt eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við opinbert miðgengi Seðlabanka Íslands í árslok.

3. Lífeyrir

3.1 Greiddur lífeyrir skiptist þannig:

	2024	2023
Eftirlaun	20.423,2	16.021,4
Örorkulífeyrir	4.740,6	4.184,6
Makalífeyrir	499,1	427,9
Barnalífeyrir	280,6	252,8
	<u>25.943,5</u>	<u>20.886,7</u>

3.2 Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris:

	2024	2023
Kostnaður vegna starfsendurhæfingar	317,1	283,6
Kostnaður vegna örorkumats og tekjueftirlits	22,6	12,1
	<u>339,7</u>	<u>295,7</u>

4. Hreinar fjárfestingartekjur

4.1 Hreinar tekjur af eignarhlutum í innlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2024	Arður	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samtals 2024	Hreinar tekjur samtals 2023
Brim hf.	20.130,7	556,2	(2.646,0)	(2.089,8)	(1.163,4)
Arion banki hf.	18.921,3	1.048,9	1.669,4	2.718,2	1.227,6
Íslandsbanki hf.	15.819,4	813,4	1.782,6	2.596,0	(347,8)
Hagar hf.	13.371,6	292,7	3.283,8	3.576,5	1.149,9
Festi hf.	9.734,2	103,4	2.743,4	2.846,8	905,1
Aðrar eignir	104.261,7	789,2	13.535,6	14.324,9	(421,7)
	<u>182.238,9</u>	<u>3.603,8</u>	<u>20.368,8</u>	<u>23.972,7</u>	<u>1.349,8</u>

Hreinar tekjur af eignarhlutum í erlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2024	Áhrif gjaldmiðils	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samtals 2024	Hreinar tekjur samtals 2023
Vanguard ESG Developed World	64.063,4	761,5	9.644,6	10.406,1	8.178,8
State Street World Screened Index Equity Fund	52.207,2	616,6	8.073,7	8.690,3	6.520,5
Storebrand Global Indeks E4	40.577,0	375,9	5.120,3	5.496,2	3.488,9
Wellington Global Quality Growth	40.082,4	475,3	7.240,6	7.715,9	4.765,5
Morgan Stanley AEA Global Concentrated Portfolio	32.658,3	352,0	8.337,8	8.689,8	2.847,8
MFS Meridian Funds Global Equity Fund	31.692,3	505,0	2.045,6	2.550,7	2.905,0
Morgan Stanley Global Opportunity Fund	20.450,9	232,5	4.383,4	4.615,9	4.950,6
JP Morgan Emerging Markets Equity	20.432,5	292,1	249,3	541,3	131,7
Seilern World Growth	19.804,6	281,3	368,0	649,2	3.251,0
T. Rowe Price US Large Growth	17.719,0	193,1	4.373,8	4.567,0	4.018,4
T. Rowe Price US Small Cap Fund	17.701,3	160,5	807,5	968,0	1.868,6
JBT Marel Corporation	17.132,3	0,0	4.057,9	4.057,9	0,0
GuardCap Global Equity Fund	14.913,1	204,1	810,0	1.014,1	1.695,9
Janus Henderson Global Sustainable Equity Fund	12.818,5	154,2	1.287,8	1.441,9	1.299,2
Hermes Global Emerging Markets Fund	12.025,5	164,3	669,3	833,6	(104,8)
Aðrar eignir	202.490,8	(1.972,7)	17.953,3	15.980,6	12.336,6
	<u>616.769,0</u>	<u>2.795,7</u>	<u>75.422,8</u>	<u>78.218,5</u>	<u>58.153,7</u>
Samtals hreinar tekjur (gjöld) af eignarhlutum í félögum og sjóðum				<u>102.191,1</u>	<u>59.503,5</u>

4.2 Hreinar tekjur af skuldabréfum sundurliðast þannig:

Skuldabréf haldið til gjalddaga	Vaxtatekjur og verðbætur	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2024	Samtals 2023
Ríkistryggð skuldabréf	8.785,3	0,0	8.785,3	11.919,8
Skuldabréf sveitarfélaga	483,4	0,0	483,4	612,7
Skuldabréf fyrirtækja	3.305,0	(45,2)	3.259,8	3.879,3
Sjóðfélagalán og önnur veðlán	8.477,8	43,3	8.521,1	9.595,2
	<u>21.051,5</u>	<u>(1,8)</u>	<u>21.049,6</u>	<u>26.007,0</u>
Skuldabréf færð á gangvirði	Gangvirðis-breyting	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2024	Samtals 2023
Ríkistryggð skuldabréf	4.976,3	0,0	4.976,3	3.742,5
Skuldabréf sveitarfélaga	2.902,5	0,0	2.902,5	227,9
Skuldabréf lánastofnana	4.827,2	0,0	4.827,2	407,7
Skuldabréf fyrirtækja	3.751,6	0,0	3.751,6	3.690,3
	<u>16.457,6</u>	<u>0,0</u>	<u>16.457,6</u>	<u>8.068,5</u>
Samtals tekjur af skuldabréfum			<u>37.507,3</u>	<u>34.075,4</u>
Breyting á niðurfærslu sjóðfélagalána greinist þannig:			<u>2024</u>	<u>2023</u>
Niðurfærsla 1.1			76,8	27,3
Endanlega afskrifað á árinu			0,0	0,0
Breyting á niðurfærslu			(43,3)	49,6
Niðurfærsla 31.12			<u>33,5</u>	<u>76,8</u>

Nánar er fjallað um aðferðarfræði við mat á niðurfærslusjóði vegna sjóðfélagalána og mótaðilaáhættu í skýringarlið 18.5.

5. Fjárfestingargjöld

	Bein fjárfestingar- gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfestingar- gjöld	Fjárfestingar- gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingar- gjalda alls af meðaleign
Árið 2024					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0,0	0,2	0,2	73,2	0,27%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0,0	37,0	37,0	6.811,3	0,54%
Vegna innlendra fagfjárfestastjóða	0,0	613,4	613,4	28.150,7	2,18%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0,0	2.133,7	2.133,7	414.932,0	0,51%
Vegna erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	905,7	3.552,1	4.457,9	132.855,8	3,36%
Kaup- og sölubóknanir vegna verðbréfaviðskipta	39,2		39,2	-	-
Vörslubóknanir	48,7		48,7	-	-
Önnur fjárfestingargjöld	1,2		1,2	-	-
	994,8	6.336,5	7.331,3	582.823,0	1,26%

	Bein fjárfestingar- gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfestingar- gjöld	Fjárfestingar- gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingar- gjalda alls af meðaleign
Árið 2023					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0,0	3,3	3,3	364,8	0,90%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0,0	27,4	27,4	7.733,3	0,35%
Vegna innlendra fagfjárfestastjóða	0,0	566,4	566,4	40.008,2	1,42%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0,0	1.792,4	1.792,4	329.914,8	0,54%
Vegna erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	535,1	3.450,2	3.985,3	115.973,3	3,44%
Kaup- og sölubóknanir vegna verðbréfaviðskipta	55,5	0,0	55,5	-	-
Vörslubóknanir	48,4	0,0	48,4	-	-
Önnur fjárfestingargjöld	1,4	0,0	1,4	-	-
	640,4	5.839,7	6.480,1	493.994,4	1,31%

6. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

	2024	2023
Laun og launatengd gjöld	1.207,7	1.052,6
Upplýsingatækni og rekstur tölvukerfa	446,7	306,2
Aðkeypt þjónusta og varsla verðbréfa	157,1	148,4
Eftirlitsgjald til FME, gjald til Umboðsmanns skuldara, árgjald til Landsamtaka lífeyrissjóða og félagsgjöld ..	100,2	95,2
Húsnæðiskostnaður	63,6	59,3
Lífeyrisskuldbindingar og breyting á áfallinni orlofsskuldbindingu	57,5	75,2
Ýmis annar skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	47,1	56,7
	2.079,9	1.793,7
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greiddur af öðrum	(738,0)	(630,8)
Samtals skrifstofu- og stjórnunarkostnaður A-deildar LSR	1.341,9	1.162,9

Sérstakar innri reglur gilda um skiptingu sameiginlegs kostnaðar milli A-deildar, B-deildar og Séreignar LSR.

LSR heldur utan um réttindi og annast lífeyrisgreiðslur fyrir hönd ríkissjóðs til fyrrum alþingismanna, ráðherra og fyrrum sjóðfélaga í Eftirlaunasjóði starfsmanna Útvegsbanka Íslands. Ríkissjóður Íslands tekur þátt í sameiginlegum skrifstofu- og stjórnunarkostnaði LSR í samræmi við sérstakar reglur sem aðilar hafa undirritað sín á milli.

Skipting skrifstofu- og stjórnunarkostnaðar niður á deildir LSR og Ríkissjóð Íslands:

	2024	2023
A-deild LSR	1.341,9	1.162,9
B-deild LSR	677,9	582,3
Séreign LSR	26,3	19,7
Ríkissjóður Íslands	33,8	28,8
	2.079,9	1.793,7

Heildarlaun stjórnar, endurskoðunarnefndar og stjórnenda sundurliðast þannig:

	2024	2023
Guðrún Ögmundsdóttir (formaður 2024, varaformaður 2023)	5,3	3,9
Magnús Þór Jónsson (varaformaður 2024, stjórnarmaður 2023)	4,0	2,6
Árni Stefán Jónsson (stjórnarmaður, formaður 2023, endurskoðunarnefnd frá 01.07.2024)	3,2	5,1
Jökull Heiðdal Úlfsson	2,6	2,6
Ólafur Hvanndal	2,6	0,0
Ragnhildur Jónsdóttir (stjórnarmaður frá 01.03.2024)	2,2	0,0
Sonja Ýr Þorbergsdóttir	2,6	0,0
Unnur Berglind Friðriksdóttir	2,6	0,0
Greiðslur til varamanna í stjórn	0,9	0,4
Áslaug María Friðriksdóttir (stjórnarmaður til 01.11.2023)	0,0	2,1
Georg Brynjarsson (stjórnarmaður frá 01.05.2023-31.12.2023)	0,0	1,7
Unnur Pétursdóttir (stjórnarmaður til 01.05.2023)	0,0	0,8
Anna Birgitta Geirfinnsdóttir (formaður endurskoðunarnefndar)	2,5	2,2
Viðar Helgason (endurskoðunarnefnd, stjórnarmaður til 31.12.2023)	1,1	3,6
Þórveig Þormóðsdóttir (stjórnarmaður 2023, endurskoðunarnefnd til 31.07.2024)	0,6	3,6
Framkvæmdastjóri	34,9	33,2
Sviðsstjóri eignastýringar	31,9	28,1
	97,1	89,9

Auk launagreiðslna hér að ofan fékk framkvæmdastjóri LSR greiðslur sem stjórnarmaður hjá Landssamtökum lífeyrissjóða og námu þær 2,0 m.kr. á árinu 2024. Þá fékk sviðsstjóri eignastýringar greiðslur að fjárhæð 2,2 m.kr. vegna setu í fjárfestingarráðum á árinu 2024.

6. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Skipting launa stjórnar, endurskoðunarnefndar og stjórnenda niður á deildir ásamt þóknun til innri og ytri endurskoðenda vegna ársins 2024:

	A-deild	B-deild	Samtals
Stjórn	17,0	8,6	25,6
Endurskoðunarnefnd	3,1	1,6	4,7
Framkvæmdastjóri	23,2	11,7	34,9
Sviðsstjóri eignastýringar	21,2	10,7	31,9
	<u>64,5</u>	<u>32,6</u>	<u>97,1</u>

Þóknun til ytri endurskoðanda sundurliðast þannig:

	2024	2023
Fjárhagsendurskoðun vegna ársreiknings	8,7	3,5
Önnur þjónusta	0,0	0,8
	<u>8,7</u>	<u>4,3</u>

Þóknun LSR til ytri endurskoðanda sjóðsins nam 13,1 m.kr. á árinu 2024, þar af var hlutur A-deildar 8,7 m.kr. og hlutur B-deildar 4,4 m.kr.

Þóknun til innri endurskoðanda sundurliðast þannig:

	2024	2023
Innri endurskoðun	7,3	7,3
Önnur þjónusta	0,8	1,2
	<u>8,0</u>	<u>8,4</u>

Þóknun LSR til innri endurskoðanda sjóðsins nam 12,1 m.kr. á árinu 2024, þar af var hlutur A-deildar 8,0 m.kr. og hlutur B-deildar 4,1 m.kr.

Þóknun til tryggingastærðfræðings sundurliðast þannig:

	2024	2023
Útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu og tengd verkefni	4,8	4,6
Önnur þjónusta tryggingastærðfræðings	6,8	7,4
	<u>11,6</u>	<u>11,9</u>

Önnur verkefni tryggingastærðfræðings á árinu 2024 voru m.a. skýrslugjöf vegna lífeyrisauka og ýmis ráðgjöf.

7. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Innlend verðbréf:

Skráð félög:

	Eignarhlutur	2024	Kostnaðarverð	2023
Brim hf.	4,3%	20.130,7	11.930,9	23.248,1
Arion banki hf.	4,0%	18.921,3	13.371,0	17.714,2
Íslandsbanki hf.	3,4%	15.819,4	16.194,0	14.312,6
Hagar hf.	2,9%	13.371,6	3.877,7	9.957,5
Festi hf.	2,1%	9.734,2	2.929,0	7.065,2
Önnur skráð félög	< 2%	55.354,5	28.517,6	60.450,0
		<u>133.331,7</u>	<u>132.747,6</u>	

Óskráð félög og sjóðir:	Eignarhlutur	2024	Kostnaðarverð	2023
SRE III slhf.	18,2%	4.539,3	4.539,3	0,0
Stefnir - ST1	16,4%	3.458,9	2.463,3	2.219,9
Jarðvarmi slhf.	8,4%	3.170,4	1.813,5	2.884,0
AF2 slhf.	18,0%	2.281,8	1.917,5	1.681,9
Bláa Lónið hf.	3,1%	2.146,0	2.145,8	0,0
VEX I slhf.	18,4%	2.055,1	1.727,7	1.693,2
Horn IV slhf.	13,3%	1.961,2	1.760,0	1.676,0
VPE - AN slhf.	17,4%	1.719,0	1.293,8	1.500,2
Veðskuldabréfasjóður ÍV II	19,9%	1.627,1	1.193,3	1.499,9
MF3 hs.	20,0%	1.444,9	1.325,0	424,7
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður II	20,0%	1.322,7	1.113,0	1.297,1
Kvika - Veðskuldabréf hs.	13,6%	1.299,5	721,1	1.191,1
Míla ehf.	20,0%	1.254,4	1.135,7	1.064,0
SÍA IV slhf.	12,6%	1.227,9	1.374,1	1.143,7
AF1 slhf.	14,3%	1.223,5	285,1	1.103,8
Iðunn framtakssjóður slhf.	20,0%	1.158,4	1.167,2	998,5
FW Horn slhf.	20,0%	970,0	969,9	970,0
Frumtak 3 slhf.	17,9%	890,4	900,4	550,9
MF2 hs.	20,0%	883,9	456,6	880,3
Frumtak 2 slhf.	10,4%	878,6	465,3	1.390,9
ACF III slhf.	15,4%	868,2	600,0	781,2
Freyja framtakssjóður slhf.	15,0%	821,7	844,5	744,1
Brunnur vaxtarsjóður slhf.	19,3%	788,6	799,9	647,6
CrowBerry Capital slhf.	12,1%	775,8	391,4	703,3
SÍA III slhf.	9,8%	722,7	(184,8)	993,8
Fí Eignarhaldsfélag slhf.	11,9%	627,9	560,1	637,2
Eyrir Vöxtur slhf.	18,0%	563,4	615,7	366,2
Aldir I slhf.	20,0%	487,6	518,2	0,0
SIV Credit Fund slhf.	19,9%	456,5	418,0	10,0
IS Haf fjárfestingar slhf.	20,0%	352,3	380,0	183,8
Icelandic tourism fund I slhf.	9,7%	343,8	376,3	296,9
Alda Credit Fund II slhf.	15,0%	332,4	220,0	304,9
VEX II slhf.	19,9%	332,0	358,2	0,0
Alda Credit Fund slhf.	10,6%	267,0	166,4	243,4
Eldey Holdco hf.	17,5%	237,9	378,5	240,4
IS Fyrirtækjalánasjóður II hs.	20,0%	200,6	200,4	0,0
Veðskuldabréfasjóður ÍV	11,3%	194,5	90,8	172,6
Akur fjárfestingar slhf.	9,0%	176,7	321,6	150,3
Edda framtakssjóður slhf.	9,0%	134,7	(134,6)	350,6
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður slhf.	14,9%	133,9	61,0	121,3
SÍA II slhf.	9,6%	130,6	0,0	128,1
Frumtak 4 slhf.	19,9%	130,4	152,8	0,0
IS Fyrirtækjalánasjóður hs.	20,0%	38,6	(205,6)	2.126,8
IG Rest hf.	7,4%	8,5	24,6	5,7
Veðskuld II slhf.	11,9%	0,5	0,5	0,5
SÍA II GP hf.	9,6%	0,4	0,4	0,4
Jarðvarmi GP hf.	9,5%	0,4	0,4	0,4
SÍA III GP hf.	9,8%	0,4	0,4	0,3
Virðing, veðskuldabréfasjóður	10,0%	0,2	(318,3)	0,2
Önnur óskráð félög og sjóðir	< 2%	1.425,6	454,3	2.956,1
		<u>46.066,5</u>	<u>46.066,5</u>	<u>36.336,3</u>

Kostnaðarverð í töflu hér að framan er skilgreint sem kaupverð að fráregnu söluverði í viðkomandi félagi eða sjóði. Þannig er ekki tekið tillit til arðgreiðslna. Kostnaðarverð er ekki sett fram þar sem eðli og uppbygging fjárfestingarinnar leiðir ekki fram kostnaðarverð sem hægt er að byggja á. Sjóðurinn á ekki eignaraðild að félagi þar sem um er að ræða ótakmarkaða ábyrgð né þar sem um er að ræða dóttur- eða hlutdeildarfélag.

Skuldabréfasjóðir:	Eignarhlutur	2024	Kostnaðarverð	2023
Íslandssjóðir - Lausafjár safn	3,4%	1.720,5	1.464,2	3.566,6
Kvika - Innland skuldabréf	7,2%	1.035,6	779,4	964,5
Kvika - Iceland Fixed Income Fund hs.	9,5%	48,5	130,9	88,0
Aðrir skuldabréfasjóðir	< 2%	36,1	(571,7)	3.895,7
		<u>2.840,7</u>		<u>8.514,9</u>
Innland verðbréf samtals		<u>182.238,9</u>		<u>177.598,8</u>

Erlend verðbréf:

Skráð félög:	Eignarhlutur	2024	Kostnaðarverð	2023
JBT Marel Corporation	3,7%	17.132,3	13.074,4	0,0
Önnur skráð félög	< 2%	12.880,1	8.913,9	691,2
		<u>30.012,4</u>		<u>691,2</u>

Sérgreind hlutabréfasöfn:

	Eignarhlutur*	2024	Kostnaðarverð	2023
Morgan Stanley AEA Global Concentrated Portfolio		32.658,3	13.299,6	23.968,5
		<u>32.658,3</u>		<u>23.968,5</u>

* Eignarhlutur á ekki við þegar fjárfest er í sérgreindum söfnum.

Hlutdeildarskírteini í skráðum hlutabréfasjóðum:

	Eignarhlutur	2024	Kostnaðarverð	2023
Vanguard ESG Developed World	7,5%	64.063,4	13.668,4	50.907,3
State Street World Screened Index Equity Fund	7,3%	52.207,2	20.559,0	41.451,9
MFS Meridian Funds Global Equity Fund	0,7%	40.577,0	26.040,1	25.409,6
Wellington Global Quality Growth	4,4%	40.082,4	16.073,3	32.366,5
Storebrand Global Indeks E4	9,0%	31.692,3	5.397,4	32.622,6
Seilern World Growth	3,1%	20.432,5	17.105,8	19.891,1
Morgan Stanley Global Opportunity Fund	8,6%	19.804,6	8.844,8	19.155,3
Jupiter European Growth	4,0%	17.719,0	(126,4)	13.152,0
GuardCap Global Equity Fund	2,5%	17.701,3	9.994,0	11.882,4
T. Rowe Price US Large Growth	3,2%	14.913,1	6.152,5	13.899,0
T. Rowe Price US Small Cap Fund	6,6%	12.818,5	4.375,4	10.001,9
Hermes Global Emerging Markets Fund	3,3%	12.025,5	13.266,8	11.191,8
Janus Henderson Global Sustainable Equity Fund	10,9%	9.117,0	3.876,9	14.863,8
Montanaro European Smaller Companies Fund	12,8%	6.339,5	5.975,5	0,0
Janus Henderson Horizon Global High Yield Bond Fund	5,2%	6.289,1	4.042,6	5.624,4
Katla Fund Global Equity	11,1%	6.129,1	3.867,8	5.867,8
Önnur hlutdeildarskírteini	< 2%	33.330,1	19.348,2	27.231,3
		<u>405.241,5</u>		<u>335.518,7</u>

Hlutdeildarskírteini í skráðum sjóðum:

	Eignarhlutur	2024	Kostnaðarverð	2023
JP Morgan Global Bond Opportunities Fund	0,9%	5.352,4	5.099,6	2.829,7
LGT Crown Asia-Pacific Private Equity IV	1,5%	2.261,8	1.129,4	2.406,4
LGT Crown European Markets IV	3,1%	2.004,9	1.014,8	1.720,8
Schroder Private Equity Fund of Funds IV	2,7%	251,2	(702,6)	599,4
Schroder Private Equity Fund of Funds III	4,7%	66,5	(788,7)	144,8
Aberdeen Diamond Private Equity III	3,5%	10,7	(155,4)	96,1
Önnur hlutdeildarskírteini	< 2%	1.053,2	45,2	1.331,4
		<u>11.000,7</u>		<u>9.128,6</u>

Hlutdeildarskírteini í óskráðum sjóðum:	Eignarhlutur	2024	Kostnaðarverð	2023
North Haven Capital Partners VII	2,0%	7.159,8	1.937,2	5.840,8
New Mountain Partners VI	0,4%	6.247,6	2.735,1	4.353,6
Warburg Pincus Global Growth L.P.	0,2%	5.644,3	2.530,7	5.765,5
New Mountain Guardian III	3,5%	3.802,7	1.116,1	5.088,7
New Mountain Guardian IV	3,3%	3.576,8	1.449,2	1.837,7
Advent International GPE X	4,3%	3.555,5	2.904,6	2.064,1
Landsbanki Private Equity II - B	14,4%	3.329,0	582,9	4.722,5
Morgan Stanley AIP PMF VII	6,8%	3.313,4	767,3	3.417,9
Alpinvest Secondaries Fund VII	4,9%	3.259,6	1.631,9	2.914,8
CVC Credit Partners European Direct Lending IV	4,6%	3.098,3	3.153,8	0,0
Morgan Stanley AIP PECO I	4,7%	2.977,8	(663,0)	3.106,3
KKR Global Infrastructure Investors III	4,0%	2.946,3	880,7	3.089,3
Partners Group Direct Equity IV	2,4%	2.909,4	1.653,7	2.621,3
Morgan Stanley Private Markets Fund VI	5,6%	2.692,9	(391,4)	3.396,4
Morgan Stanley Ashbridge Transformational Sec	6,5%	2.567,3	480,1	2.485,3
Federated Hermes European Direct Lending Fund II	4,2%	2.389,8	1.356,9	2.013,9
Sound Point U.S. Direct Lending Fund II	3,8%	2.131,8	1.437,2	2.725,1
AlpInvest Co-Investment Fund VII	2,8%	2.111,1	882,0	2.189,3
CVC Credit Partners European Direct Lending Fund II	3,6%	1.877,1	1.382,9	2.845,3
Alpinvest Secondaries Fund VIII	3,1%	1.382,0	1.392,7	0,0
Partners Group Direct Equity V	4,3%	1.070,6	1.153,0	464,6
North Haven Private Equity Co-Investment Opportunities Fund III	2,5%	1.052,2	1.088,1	0,0
Alpinvest Co-Investment Fund IX	5,0%	904,8	907,7	0,0
Oberon Credit Investment Fund IV	9,2%	767,5	203,5	2.182,7
Obligo Nordic Climate Impact Fund III AB	20,0%	737,4	680,0	692,9
Morgan Stanley V1GT Fund	7,5%	617,0	808,6	0,0
Crowberry II slhf.	15,0%	520,5	507,6	356,4
Aberdeen Asia Fund of Funds	5,0%	385,5	125,5	337,6
Landsbanki Private Equity II	14,9%	46,0	(109,8)	71,6
Morgan Stanley Private Markets Fund III	2,6%	24,1	(535,7)	136,2
Partners Group Global Value 2006	2,5%	20,5	(205,6)	21,3
Morgan Stanley AIP EPMF I	3,5%	18,0	(67,6)	17,6
Alþjóða fasteignasjóðurinn	15,0%	12,7	146,8	18,1
Oberon Credit Investment Fund III	4,8%	0,6	(450,8)	489,7
Önnur hlutdeildarskírteini	< 2%	64.706,2	29.550,4	53.472,5
		<u>137.856,1</u>		<u>118.739,1</u>
Erlend verðbréf samtals		<u>616.769,0</u>		<u>488.046,1</u>
Eignarhlutur í félögum og sjóðum samtals		<u>799.008,0</u>		<u>665.644,9</u>

8. Skuldabréf

Skuldabréf metin á gangvirði:	2024	2023
Íbúðabréf	12.958,2	14.058,9
Ríkistryggð skuldabréf	65.050,7	63.011,9
Skuldabréf sveitarfélaga	29.841,0	26.883,7
Skuldabréf lánastofnana	42.507,6	41.431,1
Skuldabréf fyrirtækja	51.547,9	49.722,8
Önnur skuldabréf	2.734,0	2.794,4
	<u>204.639,4</u>	<u>197.902,8</u>
Skuldabréf haldið til gjalddaga:	2024	2023
Íbúðabréf	44.246,2	44.251,9
Ríkistryggð skuldabréf	60.933,9	62.128,3
Skuldabréf sveitarfélaga	6.110,3	5.251,6
Skuldabréf lánastofnana	4.650,5	3.383,1
Skuldabréf fyrirtækja	27.688,9	22.858,5
Sjóðfélagalán	108.002,3	102.224,8
Önnur skuldabréf	16.330,5	15.331,9
Niðurfærsla sjóðfélagalána	(33,5)	(76,8)
	<u>267.929,1</u>	<u>255.353,3</u>
Skuldabréf samtals	<u>472.568,5</u>	<u>453.256,0</u>

Gangvirði skuldabréfa og annarra fjármálagerna má sjá í skýringu 17.1

9. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar skiptast þannig niður á gjaldmiðla:	2024	2023
ISK	654.807,4	624.314,1
USD	549.323,9	422.370,8
EUR	64.444,9	64.291,3
Aðrir gjaldmiðlar	3.000,3	7.924,8
	<u>1.271.576,4</u>	<u>1.118.900,9</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:		
Eignir í íslenskum krónum	51,5%	55,8%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	48,5%	44,2%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

10. Aðrar kröfur

	2024	2023
Ófrágengin verðbréfavíðskipti	6.985,5	268,8
Aðrar kröfur	1,3	1,4
	6.986,8	270,1

11. Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

Bókfært verð greinist þannig:	Fasteign til eigin nota	Aðrir rekstrar- fjármunir	Hugbúnaður	2024	2023
Heildarverð í ársbyrjun	467,1	32,4	22,5	522,0	491,1
Viðbætur á árinu	0,0	0,9	4,5	5,4	30,9
Uppsafnaðar afskriftir í ársbyrjun	(79,2)	(11,8)	0,0	(91,0)	(81,7)
Afskrifað á árinu	(7,0)	(3,1)	(4,5)	(14,6)	(9,3)
Bókfært verð í árslok	380,9	18,4	22,4	421,7	431,0

Fasteigna- og váttryggingarverðmæti vegna fasteignar til eigin nota greinist þannig í lok árs:	2024	2023
Fasteignamat	449,3	438,6
Váttryggingarverðmæti	660,4	649,5

12. Áfallin lífeyrisskuldbinding gagnvart B-deild LSR

Áfallin lífeyrisskuldbinding er til komin vegna fyrrverandi starfsmanna LSR sem greiddu iðgjöld til B-deildar LSR. Launagreiðendur sem greiða iðgjöld til B-deildar LSR fyrir sína starfsmenn greiða hluta af lífeyrisgreiðslum eftir að taka lífeyris hefst. Sú skuldbinding sem myndast vegna þessara greiðslna er reiknuð miðað við tryggingafræðilegar forsendur.

Áfallin lífeyrisskuldbinding við B-deild LSR var 506,3 m.kr. í árslok 2024. Hlutur A-deildar í skuldbindingunni nam 236,1 m.kr. í árslok 2024 og hlutur B-deildar 270,1 m.kr.

Hlutdeild í lífeyrisskuldbindingu vegna starfsmanna LSR skiptist eftirfarandi:	2024	2023
Fyrrverandi framkvæmdastjóri og aðrir stjórnendur	156,7	148,1
Aðrir starfsmenn	79,4	80,3
	236,1	228,5

13. Aðrar skuldir

	2024	2023
Staðgreiðsla skatta af lífeyrisgreiðslum	656,2	532,5
Ógreiddur lífeyrir vegna desember	0,0	0,0
Aðrar skuldir	356,2	835,1
	<u>1.012,4</u>	<u>1.367,6</u>

14. Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg staða sjóðsins er reiknuð í samræmi við ákvæði 39. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Útreikningurinn er gerður af tryggingastærðfræðingi sem hefur til þess tilskilda staðfestingu frá Fjármálaeftirlitinu og starfar sjálfstætt utan sjóðsins. Helstu forsendur útreikninga miðast við ákvæði IV. kafla reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Þar kemur m.a. fram að meta skuli dánar- og lífslíkur miðað við nýjustu dánar- og eftirlifendatöflur útgefnar af Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga. Í reglugerðinni kemur einnig fram að við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda skuli nota 3,5% vaxtaviðmiðun umfram vísitölu neysluverðs.

Staða sjóðsins er reiknuð miðað við spá um hækkandi lífaldur í framtíðinni. Spáin sem liggur til grundvallar er stöðluð spá Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga og er grunnur hennar reiknaður út frá sértækum líkum fyrir sjóðfélaga A- og B-deildar LSR sem byggðar eru á reynslu árána 2018 til 2022. Forsendur varðandi örorkutíðni til framtíðar eru sértækar fyrir sjóðfélaga LSR og byggir útreikningur á þeim á reynslu árána 2010 til 2014. Á árinu 2024 voru teknar upp nýjar forsendur um hjúskaparstöðu og barnaeignarlíkur en þær byggja á reynslu árána 2019 til 2023. Áhrif nýrra forsendna á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins eru lítil eða um 0,2% til veikingar á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins í árslok 2024.

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu

Eignir	2024	2023
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	1.921.543,7	1.727.598,9
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	1.727.598,9	1.538.728,5
Breyting á endurmetinni eign á árinu	<u>193.944,8</u>	<u>188.870,3</u>
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok	1.898.431,7	1.753.067,3
Skuldbindingar í ársbyrjun	1.753.067,3	1.633.470,7
Breyting á skuldbindingu á árinu	<u>145.364,3</u>	<u>119.596,6</u>
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	<u>48.580,4</u>	<u>69.273,8</u>

Áfallin skuldbinding sjóðsins var 1.138,9 ma.kr í árslok 2024 og hækkaði um 122,4 ma.kr. á árinu. Yfirlit yfir breytingu á áfallinni skuldbindingu má sjá í töflu hér að neðan:

Yfirlit yfir breytingu á áfallinni skuldbindingu

	2024	2023
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	1.016.482,3	944.301,0
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna verðbóta og vaxta	86.611,0	113.453,0
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	48.760,6	46.184,2
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(25.943,5)	(20.886,7)
Hækkun (lækkun) vegna breytinga á tryggingafræðilegum forsendum	2.127,6	(432,4)
Breytingar á áunnum réttindum (tóku gildi 01.07.2023)	0,0	(71.472,4)
Hækkun vegna lífeyrisaukaréttinda á árinu	10.298,7	10.416,9
Breyting á núvirði rekstrarkostnaðar í áfallinni stöðu	1.365,6	480,9
Gömul stig reiknuð miðað við 65 ára aldur í stað 67 ára aldur	0,0	(4.871,2)
Hækkun (lækkun) vegna annarra breytinga	(781,5)	(691,1)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	<u>1.138.920,7</u>	<u>1.016.482,3</u>

15. Staða lífeyrisaukasjóðs og varúðarsjóður

15.1 Tryggingafræðileg staða lífeyrisaukasjóðs

Lífeyrisaukasjóður hefur það hlutverk að fjármagna muninn milli jafnrar og aldurstengdrar réttindaávinnslu. Þetta gildir um tiltekinn hóp sjóðfélaga að uppfylltum ákveðnum skilyrðum.

Breytingar á lífeyrisaukasjóði	2024	2023
Eignir lífeyrisaukasjóðs í upphafi árs	133.631,6	132.240,7
Ráðstöfun vegna réttindaávinnslu ársins	(10.298,7)	(10.416,8)
Hrein nafnávöxtun ársins	16.075,7	11.807,7
Eignir lífeyrisaukasjóðs í lok árs	139.408,6	133.631,6
Hlutdeild lífeyrisaukasjóðs í endurmati eigna	986,7	364,2
Eignir lífeyrisaukasjóðs í lok árs samkvæmt tryggingafræðilegu mati	140.395,3	133.995,8
Skuldbinding lífeyrisaukasjóðs vegna framtíðar samkvæmt tryggingafræðilegu mati	155.258,2	157.444,6
Eignir lífeyrisaukasjóðs umfram skuldbindingar	(14.862,9)	(23.448,8)
Staða lífeyrisaukasjóðs í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	(9,6%)	(14,9%)

Eignir lífeyrisaukasjóðs samkvæmt tryggingafræðilegu mati voru 140,4 ma.kr. í árslok 2024 en skuldbindingar vegna framtíðargreiðslna úr honum voru metnar 155,3 ma.kr. Tryggingafræðileg staða lífeyrisaukasjóðs er neikvæð um 9,6% í árslok 2024. Á árinu 2024 voru 10,3 ma.kr. teknir úr lífeyrisaukasjóði til að standa undir jafnri réttindaávinnslu ársins.

Í tengslum við að tekin var upp aldurstengd réttindaávinnsla hjá A-deild á árinu 2017 greiddi ríkissjóður 106,8 ma.kr. til sjóðsins í árslok 2016 í svokallaðan lífeyrisaukasjóð. Greiðslunni var ætlað að koma framtíðarstöðu jafnrar réttindaávinnslu A-deildar í jafnvægi. Útreikningar á upphaflegu framlagi í lífeyrisaukasjóð miðuðu við stöðu A-deildar eins og hún var 30. september 2016, miðað við tryggingafræðilegar forsendur á þeim tíma og þann fjölda sjóðfélaga sem greitt hafði iðgjald til sjóðsins undanfarna 9 mánuði. Sumar þær forsendur sem lágu til grundvallar á útreikningi á fjárframlagi ríkissjóðs í lífeyrisaukasjóð hafa breyst frá upphaflegum útreikningum og haft neikvæð áhrif á sjóðinn. Þetta hefur gert það að verkum að staða lífeyrisaukasjóðs hefur verið neikvæð frá því í árslok 2017.

15.2 Varúðarsjóður

Við breytingarnar á A-deild 2017 lagði ríkissjóður til fjárframlag í varúðarsjóð sem ætlað er að standa að baki lífeyrisaukasjóði ef eignir hans duga ekki til að standa undir greiðslum. Uppreiknuð staða varúðarsjóðs í árslok 2024 var 16,0 ma.kr. Varúðarsjóður er ekki færður meðal eigna A-deildar í efnahagsreikningi.

Við mat á því hvort leggja skuli varúðarsjóð inn í lífeyrisaukasjóðinn er miðað við tryggingafræðilega stöðu lífeyrisaukasjóðs. Hafi tryggingafræðileg staða hans verið neikvæð um 10% eða meira í fimm ár eða hafi hún haldist neikvæð um a.m.k. 5% samfelld í meira en tíu ár skal leggja varúðarsjóðinn í heild eða að hluta við eignir lífeyrisaukasjóðs, í báðum tilvikum þar til að neikvæðu 5% viðmiði er náð. Lífeyrisaukasjóðurinn hefur frá upphafi verið með neikvæða stöðu en staða hans í árslok 2024 var -9,6%. Lífeyrisaukasjóðurinn hefur verið með neikvæða stöðu umfram 5% í átta samfelld ár.

Eftir að staða lífeyrisaukasjóðsins hafði verið neikvæð umfram 10% mörkin í sex ár samfelld skipaði fjármála- og efnahagsráðherra ásamt fulltrúum þeirra stéttarfélaganna sem eiga aðild að LSR starfshóp sem ætlað er að leggja mat á hvort skilyrði til ráðstöfunar fjármuna úr varúðarsjóði sé uppfyllt. Starfshópurinn var skipaður á árinu 2023 en hefur ekki skilað niðurstöðu um málið. Verði eignir varúðarsjóðsins lagðar inn í lífeyrisaukasjóðinn mun það styrkja stöðu hans. Ef miðað er við stöðu lífeyrisaukasjóðs í árslok 2024 myndu uppreiknaðar eignir varúðarsjóðs duga til að koma stöðu lífeyrisaukasjóðsins úr -9,6% í 0,7% jákvæða stöðu. Þetta er í fyrsta sinn þar sem staða varúðarsjóðsins dugar til að koma lífeyrisaukasjóðnum í jákvæða stöðu.

Ef varúðarsjóður dugar ekki til að styðja við lífeyrisaukasjóð þannig að komist verði hjá skerðingu á greiðslum úr honum skulu launagreiðendur og heildarsamtök opinberra starfsmanna taka upp viðræður um hvernig við því verði brugðist.

15.3 Breytt framsetning á eignum lífeyrisaukasjóðs og áhrif á tryggingafræðilega stöðu

Lífeyrisaukasjóður er hluti af hreinni eign A-deildar og hefur það hlutverk, eins og áður hefur komið fram, að fjármagna muninn milli jafnrar og aldurstengdrar réttindaávinnslu í framtíðinni. Í samræmi við reglur FME nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða er lífeyrisaukasjóðurinn talinn fram með hreinni eign undir áfallinni stöðu í yfirliti um tryggingafræðilega stöðu. Hins vegar eiga eignir lífeyrisaukasjóðs að standa undir hluta af framtíðarávinnslu réttinda og er því um nokkurskonar fyrirframgreiðslu að ræða á móti réttindaávinnslu sem eftir á að eiga sér stað.

Taflan á næstu síðu sýnir tryggingafræðilega stöðu A-deildar með breyttri framsetningu þar sem lífeyrisaukasjóðurinn er settur fram sem eign á móti framtíðarskuldbindingu sjóðsins. Við þessa breytingu versnar áfallin staða A-deildar en framtíðarstaða sjóðsins batnar á móti. Markmiðið með þessari framsetningu er að draga fram áfallna stöðu án áhrifa af eignum lífeyrisaukasjóðs og framtíðarstöðu þar sem eignir lífeyrisaukasjóðs koma sem eign á móti framtíðarskuldbindingu. Með breyttri framsetningu verður áfallin staða A-deildar 2,8% miðað við lok árs 2024 í stað þess að vera 15,2% miðað við hefðbundna framsetningu. Á móti þá batnar framtíðarstaða sjóðsins, en hún fer úr -19,7% í -1,2% miðað við árslok 2024. Breytt framsetning á eignum lífeyrisaukasjóðs hefur ekki áhrif á heildarstöðu A-deildar, hún er eftir sem áður 1,2% í lok árs.

Í skýringu 19 má sjá fimm ára yfirlit þar sem tryggingafræðileg staða A-deildar er sett fram með þessum hætti.

Eignir	2024		
	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris	1.302.404,4	0,0	1.302.404,4
Eignir lífeyrisaukasjóðs færðar úr áfallinni stöðu yfir í framtíðarstöðu	(139.408,6)	139.408,6	0,0
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	8.231,5	986,7	9.218,2
Núvirði framtíðariðgjalda	0,0	609.921,0	609.921,0
Eignir samtals	1.171.227,3	750.316,3	1.921.543,7
Skuldbindingar	1.138.920,7	759.511,0	1.898.431,7
Eignir umfram skuldbindingar	32.306,6	(9.194,6)	23.112,0
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	2,8%	(1,2%)	1,2%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	(0,7%)	(2,5%)	(1,5%)

Eignir	2023		
	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris	1.140.113,2	0,0	1.140.113,2
Eignir lífeyrisaukasjóðs færðar úr áfallinni stöðu yfir í framtíðarstöðu	(133.631,6)	133.631,6	0,0
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	2.742,9	364,2	3.107,0
Núvirði framtíðariðgjalda	0,0	584.378,6	584.378,6
Eignir samtals	1.009.224,4	718.374,4	1.727.598,9
Skuldbindingar	1.016.482,3	736.585,0	1.753.067,3
Eignir umfram skuldbindingar	(7.257,9)	(18.210,6)	(25.468,4)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	(0,7%)	(2,5%)	(1,5%)
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	-7,1%	(4,0%)	(5,8%)

16. Skuldbindingar utan efnahags

Sjóðurinn hefur gert samninga sem skuldbinda hann til framtíðarfjárfestinga. Með samningunum hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta í sjóðum og félögum með áskriftarfyrirkomulagi fyrir ákveðna fjárhæð sem er innkölluð í nokkrum áföngum. Staða skuldbindinga í árslok er eftirfarandi:

	2024	2023
Innlendir sjóðir og félög	18.958,3	13.183,0
Erlendir sjóðir og félög	114.796,8	97.703,0
	133.755,0	110.886,0

17. Fjármálagerningar

17.1 Flokkar fjármálagerninga

Fjárfestingar lífeyrissjóðsins skiptast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	Fjárfestingar á gangvirði	Útlán	Haldið til gjalds	Samtals	Gangvirði
Fjárfestingar í árslok 2024					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	799.008,0	0,0	0,0	799.008,0	799.008,0
Skuldabréf	204.639,4	107.968,8	159.960,3	472.568,5	469.421,0
	<u>1.003.647,4</u>	<u>107.968,8</u>	<u>159.960,3</u>	<u>1.271.576,4</u>	<u>1.268.428,9</u>

	Fjárfestingar á gangvirði	Útlán	Haldið til gjalds	Samtals	Gangvirði
Fjárfestingar í árslok 2023					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	665.644,9	0,0	0,0	665.644,9	665.644,9
Skuldabréf	197.902,8	102.148,0	153.205,3	453.256,0	452.273,6
	<u>863.547,7</u>	<u>102.148,0</u>	<u>153.205,3</u>	<u>1.118.900,9</u>	<u>1.117.918,5</u>

17.2 Þrepaskipting gangvirðis

Taflan hér að neðan sýnir fjárfestingar sem færðar eru á gangvirði, flokkaðar eftir verðmatsaðferð. Matsaðferðum er skipt í þrjú þrep sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsenda sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis eignanna. Þrepin eru eftirfarandi:

Þrep 1: Gangvirðismatið byggir á viðskiptaverði fjármálagerninga sem átt er regluleg viðskipti með og skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði eða markaðstorgi fjármálagerninga skv. lögum nr. 115/2021.

Þrep 2: Gangvirðismatið byggir á viðskiptum á markaði með sambærilegar eignir. Eignir sem eru skráðar á skipulegan verðbréfamarkað eða markaðstorg fjármálagerninga skv. lögum nr. 115/2021 en hafa ekki virka verðmyndun. Viðskiptaverð eða kaup- eða sölutilboð sl. 12 mánaða er notað til ákvörðunar gangvirðis hlutabréfa og ávöxtunarkrafa skuldabréfa með sömu tímalengd, sem virk viðskipti eru með, er notuð sem viðmið við gangvirðismat á skuldabréfum.

Þrep 3: Gangvirðismatið byggir á öðrum upplýsingum en markaðsupplýsingum. Við mat á óskráðum eignum er m.a. stuðst við verðmat sem byggir á nýlegu viðskiptaverði, innra virði, kennitölusamanburði eða sjóðstreymi. Fjárfestingar í sérhæfðum sjóðum flokkast undir þennan lið og eru þeir metnir á innra virði í samræmi við árshlutauppgjör og endurskoðuð ársuppgjör sjóðanna.

	Þrep 1	Þrep 2	Þrep 3	Samtals
Fjárfestingar á gangvirði í árslok 2024	736.171,8	77.856,1	189.619,5	1.003.647,4
Fjárfestingar á gangvirði í árslok 2023	<u>653.498,7</u>	<u>47.431,0</u>	<u>162.617,9</u>	<u>863.547,7</u>

Breytingar sem falla undir þrep 3 á árinu 2024 eru eftirfarandi:

Staða í upphafi árs	162.617,9
Keypt á árinu	40.556,5
Selt á árinu / afborganir	(26.625,8)
Flutt af þrepi 1 og 2	0,0
Vextir og matsbreyting	<u>13.070,8</u>
Staða í lok árs	<u>189.619,5</u>

18. Áhættuþættir í starfsemi, áhættustýring og áhættustefna

Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins samkvæmt lögum er að hafa eftirlit með starfsemi sjóðsins. Liður í því eftirliti er samþykki og innleiðing áhættustefnu. Á grundvelli hennar felur stjórn framkvæmdastjóra og forstöðumanni áhættustýringar sjóðsins umsjón með framkvæmd stefnunnar.

Áhættustefna LSR og áhættustýring byggir á reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða. Jafnframt byggir áhættustefnan og áhættustýringin á lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða sem og reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörsluaðila séreignarsparnaðar ásamt lögum nr. 1/1997 um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.

Áhættustefna sjóðsins er eitt af lykilverkfærum stjórnar við það að uppfylla skyldur sínar sem yfirstjórn sjóðsins. Í henni kemur fram áhættuvilji og áhættuþol sjóðsins og hvernig skuli greina, meta, vakta og stýra áhættu. Henni er beitt samhliða fjárfestingarstefnu og stuðlar að því að lífeyrissjóðurinn nái settum markmiðum með ásættanlegri áhættu í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum.

Áhættueftirliti LSR er skipt upp í áhættuflokka og þá helstu má sjá hér að neðan ásamt tilvísun í viðeigandi skýringarlið:

18.1 Lífeyrstryggingaráhætta.	18.7 Lausafjáraáhætta.
18.2 Eigna- og skuldbindingajöfnuður.	18.8 Samþjöppunaráhætta.
18.3 Markaðsáhætta.	18.9 Stjórnarhættir.
18.4 Vaxtaáhætta.	18.10 Rekstraráhætta og upplýsingatækni.
18.5 Mótaðilaáhætta.	18.11 Loftslagsáhætta.
18.6 Útlánaáhætta.	

18.1 Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyrstryggingaráhætta er hættu á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu.

18.2 Eigna- og skuldbindingajöfnuður

Hér er átt við hættuna á að eignir sjóðsins mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma. Annars vegar er um að ræða stöðuna á sjóðnum í heild sinni en hins vegar stöðuna á lífeyrisaukasjóði en hann er hlutmengi af sjóðnum. Gerð er tryggingafræðileg úttekt á hvorum sjóð fyrir sig.

Eigna- og skuldbindingajöfnuður, A-deild

Hætta á að eignir sjóðsins mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma, sem má til að mynda rekja til óhagstæðra markaðsbreytinga sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Tryggingafræðileg úttekt á sjóðnum er notuð til að fylgjast með þessari áhættu.

Eigna- og skuldbindingajöfnuður vegna lífeyrisauka

Hætta á að eignir lífeyrisaukasjóðs mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma, sem má til að mynda rekja til óhagstæðra breytinga eða skilyrða sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Tryggingafræðileg úttekt á lífeyrisauka er notuð til að fylgjast með þessari áhættu.

Álagspróf

Sjóðurinn framkvæmir árlega álagspróf sem hluta af eigin áhættumati sjóðsins. Markmið með framkvæmd álagsprófsins er að meta áhrif breytinga á mismunandi álagsþáttum á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins.

Niðurstöður álagsprófs:	Tryggingafræðileg staða		Breyting tryggingafræðilegrar stöðu	
	2024	2023	2024	2023
Núverandi staða	1,2%	(1,5%)		
Tryggingafræðileg krafa lækkuð úr 3,5% í 3%	(7,6%)	(10,0%)	(8,8%)	(8,6%)
Líftöflur hliðrast um 2 ár	(3,6%)	(6,1%)	(4,8%)	(4,7%)
Örorkulíkur auknar um 10%	0,7%	(2,0%)	(0,5%)	(0,5%)
Vísitala neysluverðs hækkun ársins aukin um 0,5%	1,0%	(1,6%)	(0,2%)	(0,2%)
Vísitala neysluverðs hækkun ársins aukin um 5%	(1,5%)	(3,0%)	(2,7%)	(1,6%)
Gengisvísitala lækkar um 10%	(2,0%)	(4,3%)	(3,2%)	(2,8%)
Sjóðfélagalán lækka um 10%	0,5%	(2,2%)	(0,7%)	(0,7%)
Markaðsskuldabréf lækka um 10%	(0,4%)	(3,1%)	(1,6%)	(1,6%)
Erlend hlutabréf lækka um 10%	(1,7%)	(4,1%)	(2,9%)	(2,6%)
Innlend hlutabréf lækka um 10%	0,2%	(2,4%)	(1,0%)	(0,9%)

18.3 Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hætta á fjárhagslegu tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu sem stafar beint eða óbeint af sveiflum á virði eigna. LSR metur að undir þetta falli m.a. gjaldmiðlaáhætta, hlutabréfaáhætta og verðbólguáhætta.

Til að fylgjast með áhættu vegna skuldbindinga utan efnahags eru tvisvar á ári teknar saman upplýsingar um ófjárfestar skuldbindingar í sjóðum. Sjá nánari umfjöllun í skýringu 16.

Verðtryggðar og óverðtryggðar eignir í íslenskum krónum:	2024	2023	Hlutfall 2024	Hlutfall 2023
Verðtryggð skuldabréf	403.831,0	401.101,5	31,3%	35,3%
Óverðtryggð skuldabréf	68.737,5	52.154,5	5,3%	4,6%
Fjárfestingar og handbært fé alls	1.290.905,6	1.136.934,9	100,0%	100,0%

Gengisbundnar eignir:	2024	2023	Hlutfall 2024	Hlutfall 2023
Gengisbundnar eignir	627.498,7	504.923,0	48,6%	44,4%
Fjárfestingar og handbært fé alls	1.290.905,6	1.136.934,9	100,0%	100,0%

Skipting gengisbundinna eigna eftir gjaldmiðlum:	2024	2023	Hlutfall 2024	Hlutfall 2023
USD	416.158,5	306.047,9	66,3%	60,6%
EUR	80.153,6	71.544,3	12,8%	14,2%
JPY	15.069,9	14.063,7	2,4%	2,8%
GBP	24.747,6	23.422,0	3,9%	4,6%
CHF	13.812,3	11.420,1	2,2%	2,3%
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	77.556,8	78.425,0	12,4%	15,5%
	627.498,7	504.923,0	100,0%	100,0%

Opinbert miðgengi Seðlabanka Íslands:	Árslokagengi 2024	Árslokagengi 2023	Meðalgengi 2024	Meðalgengi 2023
USD	138,20	136,2	137,93	137,98
EUR	143,90	150,50	149,31	149,14
JPY	0,88	0,96	0,91	0,98
GBP	173,3	173,18	176,4	171,46
CHF	152,7	162,53	156,82	153,49

Meðallíftími skuldabréfa:

Næmi skuldabréfaverðs fyrir breytingum á markaðsvöxtum er jafnan mælt í meðallíftíma skuldabréfs. Vaxtaáhætta eykst eftir því sem meðallíftími eigna er lengri.

Samkvæmt fjárfestingarstefnu skal meðallíftími safnsins ekki vera skemmri en 6 ár.

	2024	2023
Meðallíftími skuldabréfaeignar (án sjóðfélagalána)	7,0	7,1
Meðallíftími skuldabréfaeignar (með sjóðfélagalánum)	9,4	9,4

Niðurbrot á hlutabréfaeign sjóðsins þann 31.12.2024 má sjá í skýringum 7 og 17. Niðurstöður álagsprófs er að finna í skýringu 18.2.

18.4 Vaxtaáhætta

Hætta á að breytingar á vöxtum og lögun vaxtaferils leiði til lækkunar á virði skuldabréfa. Jafnframt getur lækkandi vaxtaumhverfi leitt til lægri kaupávöxtunarkröfu nýrra skuldabréfa þegar núverandi skuldabréf eru á gjalddaga og þegar fjárfest er fyrir innflæði.

Vaxtanæmni sýnir áætlaða næmni sjóðsins fyrir hliðrun vaxtakúrfunnar upp um eitt prósentustig. Hliðrist vaxtakúrfan niður um eitt prósentustig er áætluð næmni svipuð en þá í gagnstæða átt.

	2024	2023
Vaxtanæmni safnsins (100p lækkun)	-1,56%	-1,67%

18.5 Mótaðilaáhætta

Hætta á fjárhagslegu tapi sökum þess að mótaðili geti ekki staðið við fjárhagslegar skuldbindingar sínar, annaðhvort vegna fjárhagsörðugleika eða gjaldþrots.

18.6 Útlánaáhætta

Hættan á tapi af lánum sökum þess að veð eða tryggingar eru ekki nægar. Ef veð eru ekki næg þá stendur eftir óvarin mótaðilaáhætta.

Vanskil sjóðfélagalána og annarra skuldabréfa greinast þannig:			Hlutfall	Hlutfall
	2024	2023	2024	2023
Sjóðfélagalán	35,5	35,6	0,03%	0,03%
Önnur skuldabréf	0,0	0,0	0,00%	0,00%
Vanskil samtals	35,5	35,6	0,01%	0,01%

Niðurfærsla vegna sjóðfélagalána:	2024	2023
Í árslok 2023	76,8	0,08%
Í árslok 2024	33,5	0,03%
Breyting á niðurfærslu	(43,3)	(0,04%)

Við mat á niðurfærslusjóði vegna sjóðfélagalána er lagt mat á undirliggjandi áhættu í lánasafninu og er m.a. horft til veðhlutfalls lána og vanskila. vegna uppgjörs á lánum með veði í fasteignum í Grindavík, en þau höfðu komið til hækkunar á matinu í lok árs 2023. Hlutfall niðurfærslusjóðs af stöðu lána í lok árs 2024 var 0,03% en var 0,08% árið áður.

18.7 Lausafjánhætta

Hætta á að lífeyrissjóður hafi ekki yfir nægu lausu fé að ráða til að standa undir skuldbindingum sínum eða þurfi að selja eignir á óviðunandi verði.

Ástæður þess geta m.a. verið minni iðgjaldagreiðslur frá launagreiðendum eða óvænt útstreymi fjár.

Í fjárfestingarstefnu er markmið um hlutfall lausafjár eftirfarandi: Miða skal við að vægi innlána sé 1% af hreinni eign en þó að hámarki 10%. Jafnframt skal miða við að vægi óbundinna innlána (lausafé) sé 50% af hlutfalli innlána en það er talið nægjanlegt í ljósi jákvæðs greiðsluflæðis og lágrar lífeyrisbyrði sjóðsins.

Í áhættustefnu sjóðsins er áhættuþol lausafjár eftirfarandi: Áhættuþol tekur m.a. mið af mánaðarlegum lífeyrisgreiðslum mismunandi deilda sjóðsins ásamt öðrum skuldbindingum er tengjast fjárfestingum. Áhættuþolið markast af því að deildirnar eigi nægjanlegt hlutfall auðseljanlegra eigna á hverjum tíma til að standa undir áætluðu nettó útfæði. Skulu auðseljanlegar eignir vera hærri en áætlað nettó útfæði næstu 12 mánaða.

A-deild LSR er sjóður í innborgunarfasa, eins og sést í meðfylgjandi töflu. Hlutfall lífeyris af iðgjöldum er einungis 53,9% fyrir árið 2024 og lausafjánhætta sjóðsins er því óveruleg.

Hlutfall lífeyris af lögbundnum iðgjöldum:	2024	2023
Lífeyrir	26.283,2	21.182,4
Iðgjöld	48.760,6	46.184,2
Lífeyrisbyrði	53,9%	45,9%

Hlutfall auðseljanlegra eigna:

Beitt er varfærnislegri aðferðarfræði við mat á auðseljanlegum eignum sjóðsins þar sem ekki er gert ráð fyrir að unnt sé að selja allar eignir sjóðsins í stökum innlendum verðbréfum í einu lagi. Til auðseljanlegra eigna teljast því óbundin innlán, hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða og annarra opinna sjóða, erlend skuldabréf og hlutabréf/hlutabréfasöfn og 10% stakra innlendra skráðra verðbréfa. Um er að ræða nýja aðferðarfræði við mat á auðseljanlegum eignum.

Hlutfall auðseljanlegra eigna í árslok 2024 var 39%.

18.8 Samþjöppunaráhætta

Hættan á auknu fjárhagslegu tapi vegna of mikillar samþjöppunar eigna. LSR metur að undir þetta falli m.a. hættan á of lítilli dreifingu mótaðila og landsáhættu. Í mótaðilaáhættu er Ríkissjóður Íslands undanskilinn, enda eru eignir á hans ábyrgð áhættuminnstu eignir sjóðsins. Hins vegar getur landsáhætta einnig átt við Ísland.

Til að fylgjast með samþjöppunaráhættu er reglulega skoðað hvernig eignir sjóðsins skiptast á mismunandi flokka verðbréfa sbr. 36 gr. laga nr. 129/1997 en jafnframt er skoðað hvernig eignir skiptast t.a.m. á landsvæði, atvinnugreinar, útgefendur verðbréfa og rekstrarfélög. Hér að neðan er samantekt á skiptingu eigna eftir flokkum verðbréfa úr fjárfestingarstefnu fyrir árið 2024.

	Eign 31.12.2024	Stefna 2025	Vikmörk 2025
Skuldabréf - ríki og sveitarfélög	17,0%	17%	
Ríkisbréf	14,2%	14%	10% - 30%
Sveitarfélagabréf	2,8%	3%	0% - 10%
Fasteignaveðtryggð verðbréf	13,2%	13%	
Sjóðfélagalán	8,4%	8%	0% - 15%
Veðskuldabréf og -sjóðir	2,2%	2%	0% - 10%
Sértryggð bréf	2,6%	3%	0% - 10%
Erlend skuldabréf	2,9%	6%	
Erlend skuldabréf	2,9%	6%	0% - 10%
Skuldabréf - önnur	7,5%	8%	
Fyrirtækjabréf	6,3%	7%	0% - 15%
Lánastofnanabréf	1,1%	1%	0% - 5%
Skuldabréfasjóðir	0,1%	0%	0% - 5%
Laust fé	1,6%	1%	
Innlán	1,5%	1%	0% - 10%
Lausafjár sjóðir	0,1%	0%	0% - 5%
Innlend hlutabréf	15,3%	14%	
Innlend hlutabréf	13,9%	12%	0% - 30%
Innlendir framtakssjóðir	1,4%	2%	0% - 10%
Erlend hlutabréf	42,5%	41%	
Erlend hlutabréf	33,0%	32%	10% - 50%
Erlendir framtakssjóðir	9,5%	9%	0% - 15%

18.9 Stjórnarhættir

Stjórnarhættir snúa að samskiptum, hlutverkum og ábyrgð stjórnar, stjórnenda og starfsmanna sín á milli og gagnvart öðrum hagsmunaaðilum og hvernig þessir aðilar vinna sameiginlega að því að ná fram markmiðum lífeyrissjóðsins. Stjórnarhættir fela í sér fylgni við góðar venjur og viðmið sem varða markmið og stefnur lífeyrissjóðs, hvernig rekstur hans er skipulagður, skilgreiningu á hlutverkum og ábyrgð, virkni innra eftirlits og hvernig upplýsingaflæði er háttað innan sjóðsins.

LSR metur að undir þetta falli m.a. orðsporsáhætta, pólitísk áhætta, áhætta vegna laga og reglna og stefnumótunaráhætta.

18.10 Rekstraráhætta og upplýsingatækniahætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem áhættan á fjárhagslegu tapi og/eða áhrif á orðspor sjóðsins vegna ófullnægjandi kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta í rekstrarumhverfi lífeyrissjóða. Huga þarf vel að verkferlum og innra eftirliti til að fylgja reglugerðum FME og reglum sjóðsins. Huga þarf reglulega að áhættu sem tengist upplýsingatækni og áhættu vegna ýmiss konar útvistunar. Skemmdir eða bilanir í búnaði geta haft áhrif á daglegan rekstur og þurfa þessi atriði hjá sjóðnum að standast alla þá staðla um upplýsingaöryggi sem fyrir liggja.

Til að takmarka rekstraráhættu hefur sjóðurinn innleitt skýrar innri reglur, starfslýsingar og verkferla.

18.11 Loftslagsáhætta

Loftslagsáhættu er skipt í tvo meginflokka:

Raunlæg áhætta (e. physical risk)

Umbreytingaráhætta (e. transition risk)

Raunlæg áhætta er áhætta sem stafar beint af loftslagsbreytingunum sjálfum. Umbreytingaráhætta er áhætta sem kemur til vegna aðgerða til að stemma stigu við þeim. Slíkar aðgerðir geta t.d. leitt til minnkandi eftirspurnar eftir tilteknum vörum og þjónustu eða að ákveðnar eignir lækki í verði.

Sjóðurinn hefur sett sér sjálfbærnistefnu sem segir til um hvernig ábyrgum fjárfestingum skuli háttað hjá LSR, hver grunnviðmiðin séu og hvaða aðferðafræði sé stuðst við.

Kennitölur

Fimm ára yfirlit	2024	2023	2022	2021	2020
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	1,2%	(1,5%)	(5,8%)	(2,7%)	(0,2%)
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	15,2%	12,5%	6,7%	21,4%	22,5%
Ávöxtun á ársgrundvelli					
Nafnávöxtun.....	12,2%	9,0%	(3,8%)	15,8%	14,6%
Raunávöxtun.....	7,0%	1,0%	(12,0%)	10,5%	10,8%
Hrein raunávöxtun.....	6,9%	0,9%	(12,1%)	10,4%	10,6%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	3,0%	4,1%	4,3%	8,1%	6,4%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára.....	4,4%	4,4%	5,0%	7,2%	6,2%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	47,8%	45,5%	44,5%	49,3%	46,5%
Skráð skuldabréf.....	23,3%	25,0%	25,5%	24,7%	26,7%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	14,9%	14,2%	12,9%	9,4%	6,8%
Óskráð skuldabréf.....	14,0%	15,3%	17,1%	16,6%	19,1%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	51,5%	55,6%	58,5%	56,6%	59,7%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	48,5%	44,4%	41,5%	43,4%	40,3%
Fjöldi					
Fjöldi virkra sjóðfélaga, aldurstengd ávinnsla.....	13.595	11.928	9.974	8.225	6.381
Fjöldi virkra sjóðfélaga, jöfn ávinnsla.....	17.533	18.441	19.569	20.547	21.624
Fjöldi lífeyrisþega.....	14.054	12.569	11.183	10.165	9.115
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	82.641	80.071	76.949	74.143	71.469
Stöðugildi *.....	40,6	37,3	35,3	32,4	31,7
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld.....	51.159	51.120	64.481	48.595	47.213
Lífeyrir.....	26.896	23.047	19.522	16.801	14.598
Hreinar fjárfestingartekjur.....	143.182	101.797	(46.707)	175.307	143.013
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....	1.373	1.265	1.196	1.131	1.097
Breyting á hreinni eign.....	166.072	128.605	(2.943)	205.971	174.532
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Eftirlaun.....	78,7%	76,7%	74,3%	71,6%	69,4%
Örorkulífeyrir.....	18,3%	20,0%	22,2%	24,6%	26,6%
Makalífeyrir.....	1,9%	2,0%	2,2%	2,3%	2,3%
Barnalífeyrir.....	1,1%	1,2%	1,4%	1,6%	1,7%
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði miðað við lögbundin iðgjöld.....	53,9%	45,9%	39,4%	34,9%	31,2%
Lífeyrisbyrði miðað við heildariðgjöld.....	52,6%	45,1%	30,3%	34,6%	30,9%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af lögbundnum iðgjöldum.....	2,8%	2,5%	2,4%	2,3%	2,3%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af heildariðgjöldum.....	2,7%	2,5%	1,9%	2,3%	2,3%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	11,5%	8,7%	(3,9%)	14,7%	13,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,11%	0,11%	0,10%	0,09%	0,10%

Kennitölur

Fimm ára yfirlit, framhald	2024	2023	2022	2021	2020
Fjárhagsstaða A-deildar með eignir lífeyrisaukasjóðs í framtíðarstöðu **					
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	2,8%	(0,7%)	(7,1%)	5,4%	4,3%
Hrein eign umfram framtíðarskuldbindingar.....	(1,2%)	(2,5%)	(4,0%)	(12,3%)	(5,4%)
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	1,2%	(1,5%)	(5,8%)	(2,7%)	(0,2%)
Fjárhagsstaða lífeyrisaukasjóðs skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Eignir lífeyrisaukasjóðs umfram skuldbindingar.....	(9,6%)	(14,9%)	(18,6%)	(20,8%)	(18,8%)

* Stöðugildi LSR á árinu 2024 voru 61,1 talsins, þar af var hlutdeild A-deildar 40,6 stöðugildi og B-deildar 20,5.

** Lífeyrisaukasjóður hefur það hlutverk að fjármagna muninn milli jafnrar og aldurstengdrar réttindaávinnslu í framtíðinni. Lífeyrisaukasjóður er hluti af hreinni eign A-deildar í lok árs og talinn fram með hreinni eign í áfallinni stöðu í yfirliti um tryggingafræðilega stöðu. Kennitölur hér að ofan sýna hins vegar tryggingafræðilega stöðu A-deildar miðað við að lífeyrisaukasjóðurinn sé settur fram sem eign á móti framtíðarskuldbindingu sjóðsins. Sjá nánari umfjöllun um þessa framsetningu og tryggingafræðilega úttekt á stöðu lífeyrisaukasjóðs í skýringu 15.

Viðauki I

Deildaskipt yfirlit LSR 2024

Sameiginlegt yfirlit samtryggingardeildar og séreignardeildar

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins

Engjateigi 11

105 Reykjavík

711297-3919

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris

	2024	2024	2024	2024	2023
Iðgjöld	A-deild	B-deild	Séreign	LSR	LSR
Iðgjöld sjóðfélaga	12.788,8	149,0	1.168,6	14.106,4	13.297,8
Iðgjöld launagreiðenda	36.856,7	755,0	857,5	38.469,2	35.916,6
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(884,9)	(0,5)	33,5	(851,9)	(57,5)
	<u>48.760,6</u>	<u>903,5</u>	<u>2.059,6</u>	<u>51.723,7</u>	<u>49.156,9</u>
Lífeyrishækkarnir	0,0	32.696,0	0,0	32.696,0	30.573,4
Framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrði	445,1	119,3	0,0	564,4	584,0
Innborganir og uppgjör vegna skuldbindinga	788,9	8.732,9	0,0	9.521,8	9.102,3
Séreignariðgjöld ráðstafað inn á fasteignalán	0,0	0,0	(476,5)	(476,5)	(509,9)
	<u>49.994,6</u>	<u>42.451,7</u>	<u>1.583,1</u>	<u>94.029,4</u>	<u>88.906,7</u>
Lífeyrir					
Heildarfjárhæð lífeyris	25.943,5	76.150,6	1.124,7	103.218,8	93.586,1
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	339,7	18,3	0,0	358,0	313,2
	<u>26.283,2</u>	<u>76.168,9</u>	<u>1.124,7</u>	<u>103.576,8</u>	<u>93.899,4</u>
Hreinar fjárfestingartekjur					
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	102.191,1	22.146,1	1.767,8	126.105,1	73.899,7
Hreinar tekjur af skuldabréfum	37.507,3	7.198,6	94,7	44.800,6	43.074,3
Vaxtatekjur af bundnum bankainnistæðum	0,0	0,0	805,0	805,0	1.046,1
Vaxtatekjur og gengismunur af handbæru fé	1.196,5	1.065,7	167,1	2.429,2	1.463,3
Vaxtatekjur (gjöld) af iðgjöldum og öðrum kröfum	21,6	(3,0)	0,0	18,6	5,4
Fjárfestingargjöld	(994,8)	(20,5)	(0,4)	(1.015,7)	(669,8)
	<u>139.921,8</u>	<u>30.386,8</u>	<u>2.834,2</u>	<u>173.142,7</u>	<u>118.819,1</u>
Rekstrarkostnaður					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	1.162,9	582,3	19,7	1.764,9	1.764,9
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	162.291,2	(4.008,3)	3.266,3	161.549,2	112.061,5
Hrein eign frá fyrra ári	1.140.113,2	237.174,9	27.906,5	1.405.194,6	1.293.133,1
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	1.302.404,4	233.166,6	31.172,8	1.566.743,9	1.405.194,6

Efnahagsreikningur

Eignir	2024 A-deild	2024 B-deild	2024 Séreign	2024 LSR	2023 LSR
Fjárfestingar					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	799.008,0	125.892,8	14.611,9	939.512,7	808.548,9
Skuldabréf	472.568,5	89.136,2	1.365,1	563.069,7	548.067,1
Bundnar bankainnstæður	0,0	0,0	12.995,0	12.995,0	12.584,8
	<u>1.271.576,4</u>	<u>215.028,9</u>	<u>28.972,0</u>	<u>1.515.577,4</u>	<u>1.369.200,8</u>
Kröfur					
Kröfur á launagreiðendur	5.338,8	255,1	0,0	5.593,9	4.432,5
Aðrar kröfur	6.986,8	748,1	1,8	7.736,7	398,1
	<u>12.325,6</u>	<u>1.003,2</u>	<u>1,8</u>	<u>13.330,6</u>	<u>4.830,6</u>
Ýmsar eignir					
Varanlegir rekstrarfjármunir	421,7	0,0	0,0	421,7	431,0
Handbært fé	19.329,2	19.529,2	2.246,4	41.104,7	34.836,7
Eignir samtals	<u>1.303.652,9</u>	<u>235.561,2</u>	<u>31.220,2</u>	<u>1.570.434,4</u>	<u>1.409.299,0</u>
Skuldir					
Áfallin lífeyrisskuldbinding	236,1	270,1	0,0	506,3	489,9
Aðrar skuldir	1.012,4	2.124,5	47,4	3.184,3	3.614,5
Skuldir samtals	<u>1.248,5</u>	<u>2.394,6</u>	<u>47,4</u>	<u>3.690,5</u>	<u>4.104,4</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	<u>1.302.404,4</u>	<u>233.166,6</u>	<u>31.172,8</u>	<u>1.566.743,9</u>	<u>1.405.194,6</u>
Eignir utan efnahagsreiknings					
Krafa á launagr. skv. 33. gr. laga nr. 1/1997		652.583,6		652.583,6	647.342,3

	2024	2024	2024	2024	2023
Inngreiðslur	A-deild	B-deild	Séreign	LSR	LSR
Iðgjöld	48.815,7	42.556,9	1.583,1	92.955,7	87.642,6
Greiðslur vegna lífeyrisaukasjóðs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Innborgun vegna ábyrgðarhóps	0,0	0,0	0,0	0,0	356,3
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	1.086,5	1.056,1	167,1	2.309,7	1.646,4
Aðrar inngreiðslur	58,3	11,1	14,8	84,2	55,7
	<u>49.960,5</u>	<u>43.624,1</u>	<u>1.765,0</u>	<u>95.349,6</u>	<u>89.701,0</u>
Útgreiðslur					
Lífeyrir	26.777,2	76.252,4	1.134,0	104.163,6	93.708,5
Rekstrarkostnaður	1.301,5	659,7	23,6	1.984,9	1.597,6
Fjárfesting í rekstrarfjárumunum	5,4	0,0	0,0	5,4	30,9
Aðrar útgreiðslur	276,8	23,8	0,2	300,8	105,0
	<u>28.360,9</u>	<u>76.935,9</u>	<u>1.157,8</u>	<u>106.454,7</u>	<u>95.442,0</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>21.599,5</u>	<u>(33.311,8)</u>	<u>607,2</u>	<u>(11.105,0)</u>	<u>(5.741,0)</u>
Fjárfestingarhreyfingar					
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	3.819,2	775,0	0,0	4.594,2	5.040,8
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(90.399,7)	(769,3)	(1.112,3)	(92.281,4)	(92.337,7)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	51.934,2	25.825,9	1.029,4	78.789,5	73.751,0
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	45.572,1	11.743,8	80,1	57.396,0	55.476,4
Keypt skuldabréf	(46.509,3)	(665,6)	(142,6)	(47.317,5)	(45.875,3)
Seld skuldabréf	15.147,6	506,4	0,0	15.654,0	8.216,8
Ný bundin innlán	0,0	0,0	0,0	0,0	164,8
	<u>(20.435,9)</u>	<u>37.416,1</u>	<u>254,7</u>	<u>17.234,8</u>	<u>4.436,9</u>
Hækkun/(lækkun) á handbæru fé	1.163,6	4.104,3	861,9	6.129,8	(1.304,1)
Gengismunur af handbæru fé	131,6	6,5	0,0	138,1	(177,7)
Handbært fé í upphafi árs	<u>18.034,0</u>	<u>15.418,3</u>	<u>1.384,5</u>	<u>34.836,7</u>	<u>36.318,5</u>
Handbært fé í lok árs	<u>19.329,2</u>	<u>19.529,2</u>	<u>2.246,4</u>	<u>41.104,7</u>	<u>34.836,7</u>

Fimm ára yfirlit	2024	2023	2022	2021	2020
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	12,4%	9,2%	(4,6%)	15,5%	14,9%
Raunávöxtun.....	7,3%	1,1%	(12,7%)	10,2%	11,0%
Hrein raunávöxtun.....	7,1%	1,0%	(12,9%)	10,0%	10,9%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	2,8%	4,0%	4,3%	8,3%	6,4%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára.....	4,2%	4,4%	4,9%	7,3%	6,5%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	48,6%	47,1%	46,4%	50,8%	46,5%
Skráð skuldabréf.....	23,7%	25,3%	25,7%	25,0%	26,7%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	13,1%	12,1%	11,0%	8,4%	6,8%
Óskráð skuldabréf.....	13,6%	14,6%	15,9%	15,0%	19,1%
Bankainnistæður, bundnar.....	1,0%	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	52,8%	56,5%	59,0%	57,4%	59,1%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	47,2%	43,5%	41,0%	42,6%	40,9%
Fjöldi					
Fjöldi virkra sjóðfélaga.....	31.912	31.388	30.680	30.159	29.587
Fjöldi lífeyrisþega.....	25.901	24.632	23.527	22.837	22.628
Fjöldi sjóðfélaga í árslok *.....	125.196	122.893	119.944	117.686	115.342
Stöðugildi **.....	61,1	56,9	55,7	52,3	54,0
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld.....	96.220	96.733	110.742	95.937	91.008
Lífeyrir.....	105.990	102.165	98.815	96.672	90.968
Hreinar fjárfestingartekjur.....	177.176	129.278	(73.513)	229.199	200.219
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....	2.094	1.920	1.866	1.855	1.866
Breyting á hreinni eign.....	165.313	121.926	(63.452)	226.609	198.391
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	84,2%	83,8%	83,4%	82,8%	82,2%
Örorkulífeyrir.....	5,7%	5,7%	5,7%	5,8%	5,9%
Makalífeyrir.....	9,8%	10,2%	10,5%	10,9%	11,3%
Barnalífeyrir.....	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Aðrar útgreiðslur.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,2%
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	110,2%	105,6%	89,2%	100,8%	100,0%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum.....	2,2%	2,0%	1,7%	1,9%	2,1%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	11,7%	8,8%	(4,7%)	14,4%	13,9%
Skrifst. og stjórnunarkostn. í % af meðalstöðu eigna.....	0,14%	0,13%	0,12%	0,12%	0,13%

* Fjöldi sjóðfélaga í árslok er samanlagður fjöldi sjóðfélaga í öllum deildum LSR. Það hefur þau áhrif að einhverjir sjóðfélagar eru taldir oftari en einu sinni.

** Stöðugildi LSR á árinu 2024 voru 61,1 talsins, þar af voru stöðugildi A-deildar 40,6 stöðugildi og B-deildar 20,5.

Undirritunarsíða

Árni Stefán Jónsson

Guðrún Ögmundsdóttir

Harpa Jónsdóttir

Jökull Heiðdal Úlfsson

Magnús Þór Jónsson

Ólafur Hvanndal Ólafsson

Ragnhildur Jónsdóttir

Sonja Ýr Þorbergsdóttir

Unnur Berglind Friðriksdóttir

Jón Sturla Jónsson

Undirritunarsíða

Davíð Arnar Einarsson